



Inserati se računajo po naslednjih cenah:

$\frac{1}{32}$ strani	Din 80.—	$\frac{1}{8}$ strani	Din 350.—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 1000.—
$\frac{1}{16}$ strani	Din 160.—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 500.—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 2000.—
$\frac{1}{8}$ strani	Din 250.—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 700.—	Priloga listu stane	Din 100 za 1000 kom.

Mala naznanila do 20 besed stanejo Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

štev. 14.

V Ljubljani, 31. julija 1931.

Leto 48.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebnosti:

Njene zaloge se nahajajo: v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju pri kolodvoru; v Brezicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjovcih pri Lovro Peto-varju; v Murski Soboti pri kmetijski podružnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri Matevž Stržaju; v Ptuj pri Kmetijskem društvu.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne in vagonске pošiljke.

Apneni dušik 16/19% v pločevinastih posodah po Din 250 za 100 kg v vrečah po 235 Din. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Čilski soliter, 15,5% dušika, v vrečah približno po 100 kg po Din 3.— za kg. Pri vagonem in polvagonem odjemu cena po dogovoru.

Kalijeva sol 42%. Na drobno po Din 164 za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo Din 85. Za 1 ha 200—300 kg. Pri vagonem in polvagonem odjemu cena po dogovoru.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 124 za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonem odjemu cena po dogovoru.

Mešano gnojilo K. A. S. mineralno, ki vsebuje 8% kalija, 2% dušika in 8% fosforove kisline po Din 130 za 100 kg.

Nitrofoskal-Ruše, mešano gnojilo, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 146 za 100 kg, vreče po 50 kg Din 75.

Razklejana kostna moka. 30% fosf. kisline, $\frac{1}{2}$ % dušika po l in 110.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po l in 220.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Rudninski superfosfat 16% po Din 90.—, 100 kg. Pri pol ali vagonem odjemu cena po dogovoru.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 110 za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žlindra 18% po Din 106, 19% po Din 112, 20% Din 118 za 100 kg, pri vagonem odjemu cena po dogovoru. Opozorjamo vse naročnike, da se ne moremo vezati na 18%no blago, ker moramo prevzeti žlindro od tovarne le od 18—20%. Tovarne zamorejo blago dobavljati le po izpadu produkcije.

Semena.

Semenska grahova jara po Din 3,50 za 1 kg.

Inkarnatna (rdeča detelja) po Din 9.—.

Porzol, sredstvo za uničevanje snetjavosti zavitek 200 gr po Din 20.—, očisti 100 kg semena.

Krmila.

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kg po Din 2,75 za kg, na drobno Din 3,80 za kg, najmanj 5 kg.

Lanene tropine za 38/40% beljakovin in tolišče po Din 2,60 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 7 za kg, na drobno Din 8.— za kg, najmanj 5 kg.

Riblje olje za živino v ročkah po 3 kg = 70 Din; se pošilja po pošti; v steklenicah po $\frac{1}{4}$ litra Din 18.—, v steklenicah po $\frac{1}{2}$ l Din 30; v posodo kupca po 22 Din za kg.

Promiul, pravilno sestavljena krma za perutnino, pospešuje nesnost kokoši. Na drobno po 11 Din kg, najmanj 5 kg.

Živinska sol v vrečah po 50 kg za Din 72 (samo v Celju).

Pekk hrana za živino z vitaminom po Din 62 za kg.

Rudninski kamen za lizanje komad Din 12, aluminijasti obroček k temu Din 15.

Živinorejski in mlekarški predmeti.

Slamareznica KS 2A za ročni pogon Din 2000.

Slamareznica Kōla H320 za motorni pogon po Din 3200.

Slamareznice Borek: JS8 po Din 1080, VS10 po Din 1890,

VFS12 po Din 2200, VFSR12 z verigo po Din 2250, VFS14 z verigo po Din 2770, Alpina 12 po Din 2350, HLC za ročni pogon ali motorni pogon po Din 2600, z varnostno varovalko Din 2800, EAS za motorni pogon Din 3400, z varovalko Din 3700, EBBS za motorni pogon Din 3800, z varovalko Din 4100, Rapid 12 po Din 4300, z varovalko Din 4700.

Drobiljač (šrotar) „Gloria 3“ Din 3600, drobiljač za oves EMO po Din 2000.

Reporeznica Borek EWC po Din 980, EWL po Din 740, EWO po Din 740.

Reporeznice, domače, male po Din 370, velike po Din 700.

Telečji napajalniki po Din 130.

Gumijevi seski za napajalnike po Din 30.

Gobčni odpiralci Expres Din 150 za komad.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1250, E2 za 100 lit. po Din 1400, F za 140 lit. po Din 2000; G za 200 lit. po Din 3800.

„Baltic“ posnemalnik HF za 35 lit. Din 700, KI 10 lit. po Din 1850, za 130 lit. s podstavkom Din 2750.

Pinje št. 1 za 5 lit. po Din 620, št. 2 za 10 lit. po Din 750.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po profesorju Gerberju po 50 Din.

Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Kodan-ja), v škatljah po 25 gr po Din 12, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 500 gr po Din 180.

Brzoparilnik Alfa s pocinkanim kotlom, 50 literski po Din 1250; 80 literski po Din 1625; 120 literski po Din 1850.

Brzoparilnik Wema z bakrenim kotlom 70 literski po Din 1400; 90 literski po Din 1700.

Brzoparilnik domači, s pocinjenim kotlom 60 literski po Din 1030; 80 literski po Din 1150.

Garkon zoper rastlinske škodljivce 15 Din.

Garkon zoper živalske kožne bolezni 15 Din.

Živinozdravniški predmeti (češki izdelek); požiralnikove cevi za teleta po Din 70, za goved po Din 180; trokarji za teleta

po Din 70, za goved po Din 70, irigatorji kompletni (po 3 litre) po Din 80; obroči za biki poniklani po Din 26, navadni po Din 22; toplomer za merjenje vročine po Din 25 in 30; znamke za perutnino celoidne po Din —,25 za komad, aluminijaste z številkami po Din —,75 za komad, ušesne znamke za živino po Din 1.50 za komad.

Sikuro, hlevski odpenjač komad Din 10.

Sadjarski in vrtnarski predmeti.

Solbar, zavitki po 1 kg Din 26, po 5 kg Din 22 za kg.
Nosprasen, zavitki po 5 kg Din 24 za kg, 1 kg Din 30.
Agritox v posodah po eno šestnajstinko litra po Din 18, po četrť litra po Din 40.

Arsol po 500 gr po Din 35.

Sulfarol 500 gr po Din 23.

Cepilna smola v škaticah po 1/2 kg po Din 8; v škaticah po 1/4 kg po Din 15; 1/8 kg po Din 28.

Najboljši cepilni noži, pripravljeni za vse načine cepjenja sadnega drevja od Din 33 do Din 102.

Brusni kamni za Kundejevo blago po Din 10 umetni in po Din 40 naravni.

Prvovrstni vrtni noži, (obrezalci) od Din 50 do Din 54.

Navadne drevesne škarije za obrezovanje sadnega drevja in trt od Din 20 do Din 42.

Drevesne škarije za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in goseničnih gnezd Din 135 do 150, peresa k škarijam po Din 1.

Drevesne škarije Kunde od Din 40 do 190.

Drevesne zage Din 40 do 90.

Drevesne sčeti (krtace), za čiščenje debel in vej na starem drevju od Din 18 do Din 40.

Strgule za drevje po Din 22 do 26.

Škropilnice ročne, Perras, bakrene po 1 lit. Din 200, ponikljane 1 lit. Din 220. Podaljšane cevi za te škropilnice po Din 20 za komad.

Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechville“, ročno-prevozne z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in patentnim razpršilnikom Din 2600.

Samodelna nahrbtna škropilnica A. H. 20 tvrdke Nechwile s 4 m dolgo bambusovo cevjo skupno po Din 1200.

Samodelna nahrbtna škropilnica Vega francoski sistem z 4 m dolgo bambusovo cevjo skupno po Din 1540.

Škropilnice, Flickove nahrbtnice po sistemu Jessernigg po Din 740 komad, s pumpo na poteg po Din 740 za komad.

Razpršilnik Flick za visoko drevje po Din 110 za komad.

Sadni mlin Weis Din 3500.

Saxonia aparat za konzerviranje sadja Din 180 za komad.

Sadni obirači od Din 15 do Din 40.—

Sadni mlin „K“ Din 1500.

Škarje za striženje mej od Din 40 do Din 120.

Papirnat drevesni pasovi za lovljenje mrčesa po Din 3 za meter.

Papir za lepljive pasove po Din 1 za meter. Dobi se v ovitkih po 50 metrov.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kg, na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din, v steklenicah po 2 kg po 15 Din in po 1 kg po 8 Din z embalažo vred. Po pošti se razpošilja le pločevinaste kante.

Ralija ličje, kg po 18.— Din.

Vilaste lopate za rahlanje zemlje po Din 90.

Vrtno zalivalke „Jajag“ 10 lit. Din 160, 12 lit. 180, 14 in Din 200, 16 lit. Din 215, 3 lit. Din 155.

Vinogradniški in kletarski predmeti.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 80 za kg.

Eponit za čiščenje vina po Din 50 za kg.

Saloidin (antiklor natrijev tiosulfat) v sodih po ca 300 kg a Din 5.60 za 1 kg, v manjših količinah po Din 6.— za 1 kg.

Uranija zelenilo v zavitkih po 1 kg a Din 60, po 1/2 kg Din 33.—, v zavitkih po 15 dkg Din 15.—

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechwille po Din 140.

Trtne škropilnice, bakrene, original Vermorel po Din 480, prava francoska Superieur po Din 500, in original Austria po Din 500 za komad.

Potrebščine k škropilnicam: kolenca po Din 10, razpršilnik Deut po Din 130, navadni razpršilnik po Din 16. Prehodna pipa z brizgaleino cevjo s cedilom po Din 80 za komad.

Fenolitaleinov papir za preskušanje galične zmesi po Din 1 za zvez.

Gumijeve vezi po Din 120 za kg.

Gumijeve cevi za škropilnice po Din 15 za meter.

Gumijeve kroglice po Din 2.— do 2.50.

Gumijeve plošče po Din 10.— za 1 komad.

Žveplovi trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalnik za sode po Din 60 za komad.

Žveplalnik. ročni, a Din 65 za 1 komad.

Poljedelsko orodje in stroji.

Kose Flugs, kranjske (s patentiranim kosirjem) 60 cm (22 col), 65 cm (24 col), 70 cm (26 col), 75 cm (28 col) po Din 49, 50, 52, 55.

Gnojilne sesalke (gnojne pumpe) 330 cm po Din 960, 360 cm po Din 950, 390 cm po Din 975, 420 cm po Din 1000, 450 cm po Din 1025, 290/420 cm po Din 1150.

Gnojilne sesalke F 400 Din 980 F 450 Din 1000.

Gnojilna sesalka „Kremžar“, dolžina 3 m Din 1250, 3.5 m po Din 1300; podaljšek 1.50 m Din 250.

Razpršilnik za gnojilne sode po Din 110.

Robkač za koruzo EMR po Din 1120, mali ročni po Din 110.

Lopate za štihanje po Din 24.

Lopate za nakladanje po Din 24.

Grablje železne, 10 do 16 zob po Din 12.50 do 20.

Vile železne, s tremi rogli po Din 14, s štirimi po Din 15.

Vile garantirane, s štirimi rogli po Din 25, s tremi rogli po Din 23.

Francoski ključ (francozi) Rapid, mali po Din 35, veliki po Din 100 za komad.

Sackovi plugi in pluzni deli:

R14MN po Din 1600, D10MN po Din 1050, D9SS po Din 1100, D8MN po Din 1000, D7MN po Din 900.— s pluzno na vijake Din 1100, D6MNR 750, D5MNR Din 700, dvojni obračalni plug BW5 po Din 1650, dvobrazdni plug Z119 po Din 1520, obračalni plug NW5 po Din 1130, NW7 po Din 1.150. Plug E6X po Din 100.—, E6WN po Din 730, E6Y Din 750, E6ZN po Din 1.100.

Osipalnik DHUN po Din 700. Osipalnik BHR a Din 400.

Glave D9SS po Din 410, D8MN po Din 400, D7MN po Din 300; D6MN po Din 270; SUN na dve brazdi 420 Din, za osipanje 300 Din; HNW7 po Din 470, osipalnik DHUN po Din 480. Glave L5 po Din 200, L6 po Din 220, H6WN po Din 260.

Glave URB4 za lesene pluge po Din 150.

Lemeži za D7 po Din 30, za D6 po Din 25, za obračalne pluge po Din 35, 6R24 po Din 48.

Plazi za D6 in D7 po Din 15 za komad.

Črtala za D8 po Din 30, za D7 in D6 po Din 25.

Deske za D6MN po Din 90; za D7MN po Din 100.

Izrovač za krompir po Din 300.

Prevozna priprava za D7, D6 po Din 190.

Kultivator FZBVR s 7 noži po Din 1600, z 9 peresnimi noži po Din 1700.

Pluzna z peresnim podzemeljskim rahljačem sistem Bendhaak po Din 1.200.

Pluzna na vijake po Din 650.

Pluzne, enokolesne po Din 170.

Brzoklepalnik „Stubaler“ po Din 370 za komad.

Brane:

Dvodelná nřlvská brana 4b, řiroká 166, teřka 62 kg a Din 700.

Trodelná nřlvská brana 1Va, řiroká 2.50 m, teřka 92 kg. Din 1300.

Dvodelná nřlvská brana 1 řiroká 2 m, teřka 88 kg Din 1350. Trodelná nřlvská brana 1a, řiroká 2.25 m, teřka 107 m Din 1450.

Travnřské brane z zvezdnřmi řlenki Z. 2. řiroké 1.50 m, teřke 47 kg Din 700.—. Z 3 řiroká 1.85 m, teřka 57 kg po Din 780.—. Z 5, řiroká 1.50 m, teřka 53 kg po Din 720.—.

Travnřské brane z noři N 3, řiroké 1.80 m, teřke 80 kg Din 1000. N 4, řiroké 1.50 m, teřke 65 kg po Din 900.

Kombinřranná travnř. in nřlvská brana KW1, dvodelná, řiroká 1.50 m, teřka 60 kg po Din 950, nřlvská brana KW2, řiroká 2.25 m, teřka 88 kg, trodelná po Din 1350.

Lahke posevne 1VaL po Din 520; 1VbL po Din 450.

Brane na krořnřke SEIOL Din 3500.

Planeti řt. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kultivator, globřina izpremenřljivá, teřa okoli 40 kg, Din 650, roční po Din 160.

Izřušřevalec za detelřo EVSM Din 1650.

Trřlerři (originalni Heidovi), razr. II/2 po Din 3450, V/2 po Din 4850, II/1a po Din 2350.

Žřtořistřilniki Č. po Din 1400 za komad; K. po Din 1500 za komad; Exner 4b 2000 Din.

Mlatřilnica US4b 57 cm řiroká, za pogon z vitřljem po Din 2730; US6b, 57 cm řiroká, za motornř pogon po Din 1940; US1 za roční pogon Din 2550; B2, 57 cm řřrine, s tremř stre-sali Din 4200; Jura, 57 cm řřrine z navadnim řistřlom Din 5250.

Mlatřilnica „Ural“ řiroká Din 20.000.

Kosřillica dvovpreřna Knotek Din 4400.

Kolo za kosřillico Din 400.

Odlagalná priprava za řřto Din 700.

Sejalni stroj Sack 1.50 m širok, devetvrstni BETTA po Din 4550; sejalni stroj Sack 1.50 m širok, enajstvrstni BETTA po Din 4800.

Sejalni stroj Sack H9 po Din 2.700, H5b a Din 2.000.

Pracnerjev sejalni stroj Budućnost, trinajstvrstni po Din 4500, petnajstvrstni po Din 4800.

Sejalni stroji. Dvovrstni sejalni stroj za koruzo po Din 900.

Senior ročne sejalnice H po Din 920, L4 po Din 1.150.

Vitelj (gepeli) EGB po 3000 Din; EGF transmisija za vitelj ER po Din 1630, D800 po Din 540.

Bencin motorji Lorenz 2½—3 KS Din 8000, 3—4 KS Din 10.000, 3—4 KS stabilni Din 9000, 4—5 KS prevozni Din 14.000.

Grablje za seno po Din 5000.

Jermenj za pogon strojev: 120 mm po Din 112 za 1 m 100 mm po Din 87 za 1 m, 90 mm po Din 78 za 1 m, 80 mm po Din 60 za 1 m, 70 mm po Din 49 za 1 m, 60 mm po Din 31 za 1 m, 50 mm po Din 27 za 1 m, 40 mm po Din 25 za 1 m.

KMETOVALCI!

Dobra zemlja, pripravno orodje in racionalno obdelovanje ne more samo zagotoviti dobro žetev, če je kulturna rastlina napadena od bolezni in škodljivcev, ker samo zdrava in dobro oskrbovana rastlina zamore dati najvišji donos.

Vsled tega moramo vsi v boj proti boleznim in škodljivcem na kulturnih rastlinah. Pravočasno uporabljajte preizkušene popolnoma učinkovite preparate.

AGRITOX - za škropljenje vinske trte, sadnega drevja, cvetlic in zelenjave proti kislemu črvičku, listnih uši, raznih gosenic itd.

ARZOL - za škropljenje vinske trte in ostalih poljskih pridelkov, proti kislemu črvičku, gosenicam in ostalim škodljivcem ki objedavajo zelene dele rastlin.

SULFAROL - za škropljenje vinske trte, cvetlic in zelenjave, proti oidiju, ali plesnobi krčljivosti, gnilobi itd.

KUSKUTAN - za škropljenje deteljšč proti predenici.

Zahtevajte cene in navodila na naslov:

„BILJANA“ A. D.
BEOGRAD

Tel. 3-80. Pošt. fah 423.

Glavno zalogo za Dravsko banovino in prodajo po tovarniških cenah pri

KMETIJSKI DRUŽBI
V LJUBLJANI



GENERALNO ZASTOPSTVO:

„ALPEKO“ TRGOVSKO IND. DRUŽBA Z O.Z.

LJUBLJANA — ZAGREB

TELEFON 29-30. TEL. 44-85

PORTLAND - CEMENT

Znamke „SALONA“ (Tower), „TITAN“, „EXELSIOR“, „LAVOCAT“ in „PRIMA“ kakor tudi visokovredni cement znamke „COLOSSUS“ in „MARTELO“ dobavimo v juta in papirnatih vrečah vsako množino po konkurenčnih cenah iz naših skladišč:

Ljubljana:
Masarykova 23

Celje:
Klavniška 1

Maribor:
Einspielerjeva 7

Za vagonске dobave zahtevajte izjemne ponudbe!

„ALPEKO“
TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA DRUŽBA,
LJUBLJANA

POSJOJILNICA V MARIBORU

NARODNI DOM

Telefon 21-08. Ustanovljena 1882.

o restuje nevezane hranilne vloge po 3%,
vloge proti 3 mesečni odpovedi po 6 1/2%.

Stanje hran. vlog nad Din 90.000.000.-

Reserve znašale nad Din 6.000.000.-

Pozivlja dalje članom na vključbo po
6% na osebne poročitve po 9%.

Inserirajte
v
Kmetovalcu!

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdomno
MASTIN

ki pospešuje rast, odebilitvo in omastitev domače, posebno kladne živine. — Jasen dokaz neprecenljive vrednosti „MASTINA“ so brezštevilna zahvalna pisma.

Cena: 5 škat. 46 Din.
10 škat. 80 Din.

LEKARNA TRNKOCZY

LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠTEV. 4.
(Zraven Rotovža.)

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA v Ljubljani

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti.

Sprejema v zavarovanje: 1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe. b) vse premično blago, mobilije zvonove in enako. c) poljske pridelke, žito in krmo. 2. Zvonove in steklo proti razpokam in prelomu. 3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživljenje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah. Zastopniki v vseh mestih in farah.

17

DINSEKTOL

izvrstno sredstvo za razkuževanje hlevov, za izboljšanje zraka in za odstranitev muh. Zastopniki se iščejo. Prodajno mesto: „Zorko“, Maribor. Pošt. pred. 80.

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani,

Tavčarjeva ul. 1, bode v mesecu avgustu uradovali za stranke ob delavnikih od 7.15 do 12.15, kakor drugi denarni zavodi v Ljubljani; od 1. septembra dalje pa zopet kakor navadno od 8. do 12.15 in od 3. do 4.15, le ob sobotah in dnevih predprazniki pa od 8. do 12.15.

227

KMETOVALCI, UPORABLJAJTE PRI GNOJENJU VEDNO

40% KALIJEVO SOL

ker samo na ta način se poleg fosfornih in dušičnih gnojil dosežejo največji pridelki prvovrstne kvalitete in je rentabilnost umetnih gnojil sigurna. — Gnojite sedaj v jeseni **na orali**:

Za žita	50—80 kg	} 40% kalijeve soli
Deteljo, travnik, koruzo	100—120 kg	
Krompir, peso, repo	120—150 kg	
Trto, hmelj in sočivje	150—200 kg	

Vsa potrebna navodila o gnojenju z umetnimi gnojili Vam da brezplačno:

AGRIKULTURNO KEMIČKI URED ZA KALIJEVO GNOJENJE
Zagreb, trg burze 3/II.



Skropilnice za sadno drevje, samodelne in za vinograde.

„Rekord“ že izgotovljene drevesne lepšave pasove za lovljenje živalskih škodljivcev na sadnem drevju.

„Flugs“ patentirane kose z vsemi potrebnimi pritiskalnimi dobiti pri glavni zalogi za našo državo

J. Videmšek
Maribor

Koroščeva ulica št. 36.

Katalogi in ceniki brezplačno na razpolago! — Zahtevajte ponudbe! — Iščemo zastopnike v vsakem kraju!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrevana zadruga z neom. zavezo
V LJUBLJANI

obrestuje vloge in daje posojila in kredite pod najugodnejšimi pogoji. Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkev v lastni palači. Miklošičeva o. 6.

HRANILNE VLOGE ZNAŠAJO NAD 190 MILIJONOV DIN.

Ustanovljena leta 1881

Celjska posojilnica

d. d. v Celju

v lastni hiši „Narodni dom“

Sprejema hranilne vloge, daje posojila. Izvršuje vse denarne posle.

Lastna glavnica in rezerve Din 14,500.000

Podružnici:

Maribor, Aleksandrova cesta 11

Šoštanj, (v lastni hiši)





Izhaja 15. in zadnjega v mesecu. — Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane 30 Din, za inozemstvo 40 Din letno. — Posamezna številka stane 2 Din. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Novi trg šte. 3. Glavna urednika: Ing. Rado Lah in Franjo Kafol.

Štev. 14.

V Ljubljani, 31. julija 1931.

Leto 48.

VSEBINA: SPLOŠNO KMETIJSKO GOSPODARSTVO: Kmetijski proizvodi in nova trgovinska pogodba z Avstrijo. — Zakon o prodaji kmetijskih proizvodov na zeleno. — POLJEDELSTVO in TRAVNIŠTVO: Odbira žita. — SADJARSTVO in VRTNARSTVO: Opozorilo kmetovalcem-sadjarjem pred prodajo sadja. — Tudi mravelj nima vsakdo rad. — Drugod je lahko! — Jabolčni molj. — Vprašanja in odgovori. — Notice. — VINARSTVO in KLETARSTVO: Racionalna obnova vinogradov. — Iz trošarinske prakse. — Poročilo o stanju vinarstva. — Društvene vesti. — Razne vesti. — ŽIVINOREJA in MLEKARSTVO: Vpliv vitaminov na mlečnost. — Kaj zasledujemo s kontrolno molžo? — Vprašanja in odgovori. — Razno. — KONJEREJA: Poročilo o odborovi seji. — Zapisnik o občnem zboru. — ČEBELARSTVO: Medena razstava in sejm. — Letošnja letina. — Notice. — GOZDARSTVO: Pazite na ogenj v gozdu! — Vprašanja in odgovori. — Notica. — ZADRUŽNIŠTVO: Ustanavljajmo kmetijske strojne zadruge. — DRUŽBENE ZADEVE in RAZNO: Uradne vesti. — Družbene vesti. — Iz delovanja podružnic. — Gospodarske vesti. — Književnost. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Tržne cene. —

Splošno kmetijsko gospodarstvo.

Kmetijski proizvodi in nova trgovinska pogodba z Avstrijo.

Fr. Kafol.

Med našo državo in Avstrijo se je z 20. julijem t. l. sklenila nova trgovinska pogodba, ki je mnogo slabša nego prejšnja. Glede pšenice še ni natančno določeno. Je sicer dovoljen kontingent za izvoz na 5000 vagonov po znižani carini za 3.20 zlatih kron pri 100 kg, vendar le pod pogojem, če pristanejo na to tudi druge države, ki uživajo od strani Avstrije največje ugodnosti.

Važna točka za nas je predvsem kontingent za uvoz prasičev in goveje živine. Za mesnate prasiče (pršutarje) znaša kontingent 21.000 komadov v teži od 40 do 150 kg; carina znaša 18 zlatih kron. Vprašanje pa je, kako se bo praktično izvedel izvoz kontingenta prasičev. Uvoz špeharjev, t. j. nad 150 kg težkih in pa slavonskih prasičev nad 120 kg težkih, (pasma mangalica) je prost.

Kontingent za uvoz goveje živine iz naše države je določen na 10.000 glav, t. j. za polovico manj, kakor lansko leto, po carini 9 zl. kron. Za delovno živino znaša carina po komadu 70 zl. kron za komad, za živo perutnino 8 zl. kron, za zaklano in očiščeno pa 15 zl. kron.

Za konje je ostalo skoraj pri starem. Samo glede mladih konj, pod dve leti starosti, ki smo jih uvažali

v Avstrijo dosedaj kot klavno živino, je sedaj določeno, da se smatrajo za klavno živino samo nad dveletni konji.

Avstrijska vlada je žal povišala carino, v katero je privolila naša država. To velja zlasti za sadje in zelenjavo. Carina na grozdje znaša 10 zl. kron. Za namizno sadje: jabolka, češnje, marelice, 5 zl. kron. Važna je posebno postavka, da znaša carina na nepakovano, **prosto nasuto v vagon** (a la rinfusa) od 1. julija do 15. novembra 2 zl. kroni na 100 kg, od 15. novembra do 15. decembra pa 3 zl. krone; po tem času pa 5 zl. kron. Na zelenjavo se plača n. pr. za solato 4 zl. krone, za zgodnji krompir 2 zl. kroni, suhe gobe 10 zl. kron, itd.

Carina na vino do 10 stopinj alkohola močno je 30 zl. kron, od 10 do 14° alkohola pa 35 zl. kron.

Za Slovenijo prihajajo tudi nekatere točke te pogodbe zelo v pošte. Carine prosto se namreč lahko izvažajo predvsem: hmelj, sveže slive in bučno olje ter apneni dušik (kalcijev cianamid), tanin in ekstrakti iz kostanjevega lesa.

V pogodbi je tudi ugotovljena omejitev obmejnega prometa. Čez meje se lahko nese 3 kg moke (prej 5 kg), 5 jajc (prej 50), mesa, sira in masla samo po 1 kg (prej 2 kg). Odpadla je tudi omejitev mlinškega prometa in dovoza na žago. K pogodbi se še povrnemo.

Zakon o prodaji kmetijskih proizvodov na zeleno.

Ing. Jos. Skubic.

V „Službenih novinah kraljevine Jugoslavije“ z dne 2. julija 1931., številka 147/XLIX/323, oziroma „Službenem listu“ od 17. VII. 1931., številka 41., letnik II., je izšel tudi za sadjarja veljavni „zakon o prodaji kmetijskih proizvodov na zeleno“.

Po tem zakonu sme poljedelec, ki je prodal svoje kmetijske proizvode pred žetvijo, odstopiti od pogodbe, če je še ni izpolnil. Vrniti pa mora v tem primeru kupcu prejeto vsoto, ki jo je prejel bodisi kot aro, bodisi na račun kupnine. Za to vsoto mora kupcu plačati 10% letne obresti, ki se preračunijo za čas od dne, ko je vsoto prejel, do dne, ko jo vrne.

Z ozirom na gornje nima kupec pravice terjati pogojene odstopnine ali kazni ali kake odškodnine za škodo, nastalo vsled neizpolnitve pogodbe od prodajalca, četudi je med njima obstojala pogodba glede odstopnine ali kazni za neizpolnitev pogodbe.

Da more biti poljedelec-prodajalec zaščiten po gornjih določitvah zakona, mora izjaviti svoj odstop od pogodbe pri sreskem sodišču, pristojnem po kraju izvršitve. Izjavo poda pisмено ali na zapisnik. Kjer pa ni sreskih sodišč, poda izjavo pri sreskem načelniku ali sreski izpostavi. Prijavo mora podati pred potekom roka za izpolnitev pogodbe in obenem položiti vsoto, določeno po zgoraj omenjenih zakonskih določitvah.

Nadaljnje določbe urejajo, kako se naj izvede zakonska določba o položenju vsoti (preračunavanje, izplačevanje itd.). Važna pa je določba, da se ne smatra za prodajo pred žetvijo, če se prodajo **že zreli vinogradni ali sadjarski proizvodi pred branjem**.

Poljedelec-prodajalec se tudi ne more odpovedati pravicam tega zakona.

Zakon z omenjenimi in neomenjenimi določili je prav posebno važen za sadjarje, ker se je doslej prodajalca zelo izkoriščalo. Sadjarji in drugi kmetje — poslužite se pravic zakona!

Poljedelstvo in travništvo.

Odbira žita.

Ing. Lah.

Poljedelstvo vsega sveta stremi dandanes za tem, da pridela žito čim boljše kakovosti. To doseže deloma z boljšim obdelovanjem in krepkim gnojenjem, največ pa z dobrimi vrstami žita, ki jih stalno izboljšuje na semenogojških postajah. Pa tudi to še ne zadostuje. Znano je načelo: čim boljše je seme, tem boljši je pridelek. Torej niso samo semenogojške postaje poklicane, da pridobivajo dobro seme, ampak vsak poljedelec ga mora izboljšavati, in sicer z odbiro.

To se deloma že vrši, kajti kmet odbere za seme na pr. najboljše koruzne storže, najdebelejše fižolovo zrnje, najbolj rodovitni krompir itd. Taka odbira se vrši z roko, ker ne zahteva preveč dela.

Drugače je z žitom. Dobro je sicer, če se najboljši del njive določi za seme. Toda to ni dovolj. Odbirati je treba tudi zrnje, in sicer najdebelejše, čisto, nepokvarjeno, kalivo, kajti samo tako nam bo dalo dober pridelek. Taka odbira zrnja je pa le delno mogoča z ročnim delom, t. j. z **vejanjem**, pri katerem se zrnje z vejalicami meče na daljavo. Zrnje, ki pade najdalje, je najtežje in najprimernejše za seme. To so delali naši gospodarji že tedaj, ko niso poznali nikakih priprav za odbiro semena.

Dandanes pa nam tega ni treba, ker imamo stroje, ki to delo mnogo bolje, hitreje in na malem prostoru napravijo. To so trijerji. V Sloveniji imamo le malo kmetov, ki ne bi poznali tega stroja; le prav zanemarjeni kraji ga še nimajo.

Kako pa deluje trijer? Prvič dela veter kot **vetrnjača**, ki odstrani iz zrnja vse pleve, lažje zrnje,

smeti in vse drugo, kar se da z vetrom izločiti; drugič je kot **prebiralec**, ki odbere iz dobrega zrnja zemljo, kamenje, plevelno seme in poškodovana zrnca; tretjič deluje kot **vejalnik**, ker loči debelo, kleno, zdravo zrnje od drobnega, za seme manj uporabnega.

Vse troje izvršuje istočasno: z vetrnjačo, rešeti in siti ter s odbiralnim bobnom. Ž njim dobimo zrnje, ki je prav izvrstno za setev. Ker zavzema trijer le malo prostora, se da povsod uporabljati. Tudi se more stroj, če ni ravno prevelik, prevažati iz kraja v kraj, kar pomenja tudi precejšnjo prednost. Vse to je bilo povod, da se je ta stroj splošno tako razširil, da danes ni naprednejšega kmeta, ki se ga ne bi posluževal.

Vendar je z ozirom na malo letno porabo za naše male kmetije predrag in se slabo izplača, ker se ga v letu uporablja skupno komaj par dni. Zato ga imajo le večje kmetije. Pač pa je zelo razširjen pri kmetijskih podružnicah in drugih kmetijskih korporacijah, ki ga izposojujejo svojim članom. V tem pogledu je njih delo zelo hvaležno, kajti s tem, da se ves okoliš poslužuje trijerja, se seje tam le čisto, zdravo žito, ki da dobre pridelke. Posledice te uporabe trijerjev se po Sloveniji dobro poznajo, kajti malo je še zapleveljenih njiv in žito postaja od leta do leta boljše v svoji kakovosti.

Vendar so še nekateri kraji, v katerih se kmetje ne poslužujejo še trijerja, kar je seveda samo njim v škodo. Tam, kjer ni kmetijskih korporacij, ki bi tak stroj priskrbele, naj to store občinski odbori. Saj dobijo od banske uprave primerno podporo za nabavo trijerja, če za to zaprosijo. Dandanes je prilika, da dobi vsaka vas svoj trijer, seveda, ako vaščani tudi nekaj k temu prispevajo.

**Od 29. avgusta do 9. septembra 1931:
Kmetijska razstava na Ljubljanskem velesejmu!**

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

Opozorilo kmetovalcem-sadjarjem pred prodajo sadja.

Fr. Kafol.

Sicer so cvetožer in drugi škodljivci, pa tudi razne vremenske neizgode, kakor toča ponekod in trajajoča suša, močno skrčili pridelek sadja, predvsem jabolk, vendar se v kljub temu obeta precejšnji donos. Hruške bodo v precejšnji meri obrodile, istotako tudi orehi. To, kar bo ostalo, se bo brezdvomno dobro prodalo. Samo prenašati se ne smemo in pa nasesti raznim prekupčevalcem in mešetarjem.

Predvsem se je treba pripraviti na obiranje sadja. S sadjem se bo dalo namreč tudi v tem letu precej zaslužiti, samo, če bo sadje dozorelo in bo dobro spravljeno.

Bogato obloženo sadje je treba na vsak način podpreti, da se veje pod težo sadu ne polomijo. V to svrhu je vzeti rogovilaste droge, ki jih ovijemo s slamo. Uporabljamo lahko tudi navadne rogovile, ali pa privežemo na debela dreves močan drog in na tega potem pričvrstimo previdno veje z vrvjo ali s čem drugim.

Pripraviti moramo tudi orodje za obiranje sadja. Sadjar, ki nima dovolj pripravnih lestev, večjih in manjših košar, ki so znotraj obšite, jerbasov, pripravnih obiračev in košev, v današnjem času ne more uspešno sadjariti. Kjer bomo sadje hranili, moramo prostore prečistiti in osnažiti, pobeliti in prezračiti. Sadje se navzame namreč vseh slabih duhov, če se v bližini nahaja kaj gnilega ali zoprnega dišacega.

Posebno opozarjamo sadjarje na pravilno spravljeno namiznega sadja. Vsak namizen plod se mora previdno z roko obrati, in sicer takrat, ko je dozorel. Vsako brisanje sadja s cunjjo ali s suknjem je opustiti. Obrisanje sadja je bolj podvrženo kvari. Obenem priporočamo sadjarjem, da sadje sortirajo že pod drevjem. Manjvredno sadje se ne daje v jerbase, temveč se pusti na drevju ali na tleh in se pozneje pobere. Najbolje je, da obrano sadje razdelimo v najdebelejše, drobnejše in navadno sadje in to po sortah. Kako se sadje vlaga, spravlja, razbira itd. po ameriškem načinu, je opisano v knjigi g. Jos. Priola, ki se dobi tudi pri Kmetijski družbi in stane 15 Din.

Mnogo sadja se bo prodalo v tujino tudi nasuto v vagonih (a la rinfusa). Vagoni morajo biti dobro osnaženi in brez vsakega duha. Nagnito ali drugače poškodovano sadje se mora skrbno odbrati, odstraniti listje in brste, ker se lahko sicer med prevozom okuži tudi zdravo sadje in se pokvari. Dno in stene vagona morajo biti sedaj, dokler je še gorko, vsaj s papirjem obložene, v katero svrhu se pa ne sme uporabljati žebelj. Sadje nasujemo previdno 100 do 120 cm na visoko, ne da bi se pri tem obtolklo. Pri vratih vagonov se zastavijo lepo deske, da se prostor čimbolje izrabi; dalje se morajo vsa okna odpreti, da med vožnjo kroži zrak čez sadje; s tem se preprečuje gnitje sadja. Vse sadje, ki se naklada v vagone, mora biti popolnoma suho, ker mu mokrota lahko silno škoduje med prevozom. Tatvino preprečimo na ta način, da čez okna in vrata nabijemo žično mrežo.

Če razpošiljamo sadje pozneje, ko se je bati mraza, obložimo stene z debelo plastjo slame ali lesne volne in na to položimo šele papir. Okna in vrata morajo biti v tem primeru seveda zaprta. Tudi odzgoraj moramo sadje pokriti najprej s papirjem in potem s slamo.

Nadalje opozarjamo sadjarje na carinske predpise, ki veljajo n. pr. za Avstrijo, in na novo izšel zakon o prodaji kmetijskih proizvodov na zeleno. Od prekupčevalcev in sumljivih kupcev ni jemati nikake are za obrano sadje v naprej, ali celo za sadje, ki je še na drevju.

Končno pripomnimo, da po pravilniku trgovinskega ministrstva smejo izvažati sadje **le protokolirani trgovci**, ki morajo imeti **dovoljenje** od Centralne komisije za izvoz sadja v Beogradu, pa tudi sadjarji, če izvažajo svoj **lastni pridelek**. Ta pravilnik tudi natančno določa glede kontrole in odpreme sadja. Sadje, namenjeno za izvoz, mora biti zrelo in v vseh pogledih brezhibno. Sadjarji! Obirajte sadje previdno ter ga prodajte poštenim trgovcem proti gotovini. Pomnimo, da zahteva ravno sadna trgovina obojestransko največje zaupanje in poštenje.

Tudi mravelj nima vsakdo rad.

Ing. Skubic.

Prav posebno godrnjajo nad njimi sadjarji, vrtnarji, gospodinje. Pravijo pa, da se da tudi mravlje panati. Mravlje preganja n. pr. sadjar tako, da pokončuje uši vseh branž. Uši itak škodujejo in mravlje lahko tudi. Zato pa uničujemo uši, ki omogočajo mravljam dobavo dobre in cenene hrane (mano). Vhod v njihovo obednico jim lahko zapremo z lepilnimi pasovi, ki pa morajo biti seveda dobro pritrjeni in jih je treba večkrat obnoviti. Mravljam tudi veliko škodujemo s snago v sadovnjaku, zlasti s snago na drevju (odstranjevanje votlin, zamazanje razpok, odstranitev skrivališč sploh). Tudi kemično pobijanje škodljivcev tekom zime in leta jim nič kaj ne prija. Domača perutnina si tudi kaj rada privošči mravlje. Mravljam pa škoduje tudi alkohol. Mravljinici namreč ljubijo sladke pijače. Če dodenemo raztopini medu ali sladkorja nekaj kvasnic (droži), tedaj te v mravljinčjem želodcu prekuhavajo sladkor v alkohol, ki mravlje ugonablja. Na krajih, kjer vemo za zbirališče mravelj ali pa mravljišča, nastavimo take vabe in mravlje gredo v gostilno in smrt. Pravijo pa tudi, da preganja mravlje listje paradižnikov. Menda bo že res, kdor pa ne verjame, naj pa sadi paradižnike, da bo vsaj te pridelal, če že ne bo pregnal mravljincev.

Kaj pa vse počno mravlje izven sadovnjaka in vrta in kako jih drugod preganjamo, pa bo lahko posneti iz gornjega. Drugi pa naj povedo kaj več.

Drugod je lahko!

Ing. Skubic.

Koliko ljudi mi je že reklo: „Temu je lahko, ko mu vsako leto vrže sadje, blagor onim krajem, kjer imajo sadje!“ Samo tarnanje je po deželi in blagro-

vanje srečnejših lastnikov nasadov in prebivalcev sadjarskih pokrajin. Tarnanje je tem huje, ker se ne proda lahko lesa, živine, vina, poljskih pridelkov in tudi postranski zaslužki so redki. Izdatki pa gulijo žep kar naprej, dolgovni silijo v kmetijske domove.

Ne bo dosti brihtnejših ljudi po deželi, ki ne bi danes cenili sadjarstva, tudi ni najnavadnejših kmetov v precej neugodnih krajih za sadjarstvo, ki ne bi cenili dohodkov od sadnega drevja.

Spoznanje pomena sadnega gospodarstva je tu, hvala Bogu. Uvidevni pospeševalci narodnega gospodarstva, uvidevni kmetje — zakaj bi ne šli korak naprej, zakaj ne bi uvedli splošnega sadnega gospodarstva?

Vsak kraj, vsaka srenja, župnija ima svoje ugledne može, zaupnike naroda. Mnogo krajev ima razne kmetijske korporacije, podružnice, zadrage. Vsi so poklicani, da izdelajo načrte, kako izpremeniti ves okoliš, ali vsaj njegove glavne, najboljše dele, v sadne pokrajine. Ljudje možem zaupajo, so člani korporacij, zato pa tudi lahko od njih pričakujejo, da jim organizirajo tudi njih gospodarstvo in jim tako pripomorejo do gospodarskega blagostanja.

Iz spoznanja k dejanjem — gospodarsko-prosvetni ljudje! Jesen se bliža. Jeseni bomo zopet sadili. Organizirajte, da bodo na pomlad naše hiše in vasi zazelenele med novo posajenim drevjem, med novimi smotreno urejenimi nasadi. Vsako leto je za slovensko sadjarstvo dragoceno, čim hitreje bomo imeli urejeno sadjarstvo, tem hitreje bomo iz krize in po svetu bo naše sadjarstvo slovelo.

Posamezniki in kraji — tekmuje, kdo bo hitrejši in boljši pri urejanju nasadov!

Jabolčni molj.

Fr. Kafol.

V zadnjem času se je pojavil ta škodljivec tudi pri nas v večji meri na jablanah. To je majhen, večji podoben metuljček, imenujemo ga jabolčni molj (*Hyponomeuta malinellus*), ki leta v mraku od konca julija do avgusta. Spoznamo ga po tem, da ima belkasta sprednja krila posuta s tremi vrstami črnih pik; zadnja krilca so temnosive barve in na robih nekoliko kosmata. Samica leže 80 jajčec v kupčke na letošnje poganjke ter jih pokrije s posebno voščeno prevleko. Čez 4 tedne se že izležejo majhne gosenice, ki prezimijo skupaj; živijo pa od soka mladega lubja. Spomladi meseca aprila se šele razležejo



Slika 40. Goseničje gnezdo jabolčnega molja. (*Hyponomeuta malinellus*.)

po drevju, kjer se zažro v cvetne popke, sploh v mlade liste, ki jih preluknjajo (minirajo). Pozneje, ko se še bolj razvijejo, objedavajo pa v belih zapredkih listje in vse, kar je zelenega v njih. Gosenice same so 2 cm dolge, zelo živahne, rumenkaste barve, črno glave, vzdolž trupa v dveh vrstah pikaste. Junija meseca

se zabubijo v belkaste, ovsu podobne bubice, ki navpično vise v zapredkih skupaj.

Zatiranje je najenostavnejše, če uničimo zapredke, čim jih opazimo (odrežemo in sežgemo). Tudi škropljenje z 1½% tobačnim izvlečkom in mazavim milom, kakor tudi z 1% **nosprasenom** ali 0.25% **arzolom** po cvetju, ko se listje razvije, je zelo priporočljivo. Pripomniti je tudi, da dreves ne poškrbimo samo na fino po listju, temveč zapredke gosenic moramo celo z močnim curkom pobrizgati, da jih dobesedno premočimo, ker le tako jim pride mo do živega.

Zelo važno je pa tudi zimsko zatiranje, t. j. temeljito čiščenje drevja in obrezovanje ter zimsko škropljenje jablan z 10% arborinom jeseni in spomladi preden odženejo.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 4. Letos imam veliko kumar (murke) in zelenih paradižnikov, ki jih ne morem sproti porabiti. Rad bi jih konserviral v octu ali pa v soli in jih tako prihranil za zimo. **Kako naj vlagam kumare in zelene paradižnike v ocet in v sol, da jih dobro konserviram?** (K. S. v S.)

Odgovor: Pri nas na kmetih žal premalo polagajo pozornosti temu vprašanju. Zato hočemo pojasniti, kako se pravilno konservirajo kumare in paradižniki v ocetu in soli. — Kumare morajo biti za vlaganje v kis prav male, sveže, brez vsakega madeža ali poškodbe. Plodove poberejo, dobro osolimo in jih pustimo 12 ur na miru, nato jih vložimo v steklenice s širokim vratom ali lonce. Med kumare denemo nekoliko popra, višnjevitih listov, janeža, trsnega listja, kozjeka in po okusu tudi zelene paprike. Kumare vlagamo tesno skupaj in nato zalijemo z močnim sadnim ali vinskim kisom, ki smo mu dodali nekoliko esence. Po 8 dneh ocet odlijemo, prekuhamo in posnamemo ter ga ohlajenega zopet nalijemo na kumare; posoda se na vratu zaveže s pergamentnim papirjem in shrani na hladnem prostoru. — Nekateri namakajo kumare v čisti vodi, jih posušijo in nasoljene vložijo v posode z raznimi dodatki (janež, kozjek itd.). Kisudodajajo nekoliko soli, ki ga prekuhajo, posnamejo in ga ohlajenega nalijejo na kumare. — **V soli** konserviramo le dolge kumare, z malimi semenjači. Odberemo male in srednje velike kumare brez napake, jih umijemo in namakamo en dan v vodi, da izgubijo grenkobo. Ko jih osušimo, jih vlagamo v steklenice, lonce ali sodčke z raznimi dodatki, kakor prej povedano, plast za plastjo (spodaj vedno plast listja). Nato jih zalijemo do vrha s slano vodo (1 liter vode in 5 dkg soli se preje prekuha). Vložene kumare držimo 4–5 dni na gorkem prostoru, da se skisajo, potem jih prenesemo v klet na hladno. Dobro je na vrhu zalite vode narezati nekoliko hrena. — Slično ravnamo tudi z zelenimi paradižniki, ki jih parkrat prebodemo z ošiljenim lesom in nato vložimo kakor kumare.

Fr. Kafol.

Notice.

Podpore za zavarovanje drevesnic in drevja pred zajcem. Kakor izvemo, je dovolilo ministrstvo za šume in rudnike za **definitivno** zavarovanje sadnih drevesnic in sadnih dreves za letos znesek 10.000 Din, ki jih bodo dobili primerni prosilci sadjarji od kralj. banske uprave.

Ing. Sk.

Švicarji vedo bolje kakor mi, kaj pomeni za drevo rahla in zračna zemlja. Saj to vidijo tudi na poskusih. Rahljanje zemlje pa izvršujejo enostavno z eksplozivnimi snovmi. Drevje na tako obdelanem zemljišču je čisto nekaj drugega, kakor pa drevje, ki raste na zbitih tleh. Mi se pa upiramo celo temu, da bi se poprijeli naprave kolobarjev in sploh zanemarjamo sadno drevo kot gozdno drevo, zraven pa hočemo imeti v žepu kar naenkrat tisočake.

Ing. Sk.

Le čakajmo! Naša počasnost je znana. Nekateri to počasnost imenujejo konservativnost. Italijan — tudi oni, ki je nepismen — ve, da, če mu murva ne donša vsled nizke cene za svilo več takih dobičkov, kakor n. pr. še leta 1929., mora najti kaj primernejšega. V veliki meri je to primerno — sadno drevo. Lansko zimo so tako Italijani iztrebili cele dolge vrste murv in jih nadomestili s sadnim drevjem. Pri nas pa čakajo neizkoriščene ogromne površine, ne da bi kaj drugega ukrenili. Koliko je krajev, kjer celo ob najboljši sadni letini vključ predpogojem ne pridelamo sadja niti zase (za dom) dovolj!

Ing. Sk.

Rudlovo merilo za jabolka je kaj primerna priprava, ki nas praktično hitro pouči v sortiranju jabolk. Sedaj proti jeseni, ko nameravamo prodajati jabolka, se zavedajmo, da zdrav in zraven tega še po debelosti razbran sad trgovec bolje plača. Sama trgovina zahteva od nas tako blago in država zahteva tako blago za izvoz. Ali bomo zato v lastno škodo roke križem držali in zmetali vse sadje — zdravo in nezdravo, debelo in drobno — v en koš? Kajše! Naročili bomo Rudlovo me-

rilo za jabolka pri štajerski sadjarski zadrugi v Mariboru za ceno 30 Din in mi ter družina se bomo igranje navadili razbirati jabolka po debelosti. Vse podružnice Kmetijske družbe, SVD, šole in razne gospodarske korporacije bi morale uporabljati to merilo, da se člani navadijo sortiranja. **Ing. Sk.**

Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal, pravijo Nemci, ko izračunavajo, kaj jim nese več. Iz vseh mogočih delov Nemčije so znana poročila in računi ter izkušnje: tu nese več sadje kot rž, tam sadje več kot krompir, drugod pa sadje in poljski pridelki. Vse je preračunano in račun gospodari. — Pri nas pa za račune uporabljamo morda komaj kako zanikarno pratiko, ki kmetu sploh nič ne koristi, pač pa izdajatelju. Ko bi vsaj izpolnjevali to, kar nam nudijo koledarčki naših dobrih kmetijskih organizacij in si na koncu leta napravili račune! Desetine milijonov dinarjev letno bi lahko več pridobil slovenski kmet, če bi računal kakor Nemec. Da je Bog z nami, je itak razvidno že iz tega, da vključ čudnemu gospodarjenju vendarle še živimo na slovenskih tleh. Dajmo še pravilno gospodariti in toliko lepše bo! Sadjarstvo pa zasluži, da računamo z njim.

Vinarstvo in kletarstvo.

Racionelna obnova vinogradov.

Ing. Ivo Zupanič.

(Referat na III. vinarskem kongresu v Mariboru, dne 10. maja 1931.)

Svetovna gospodarska kriza pritiska na vse panoge kmetijske in industrijske produkcije ter na trgovino s tako silo, da marsikdo pod težo krize omaga in se umakne iz gospodarskega poprišča. Prav posebno trpi vsled gospodarske krize naš kmet, ki mora prodajati vse skoraj pod ceno, a delavske plače in cene življenjskim potrebščinam se ne znižajo, da bi nastalo neko ravnovesje v cenah med tem, kar mora kmet kupiti, in med tem, kar more prodati.

Pri kmetijskih pridelkih, ki predstavljajo življenjske potrebščine, je sicer prodaja, čutudi z nizkimi cenami mogoča, vino pa, ki se danes v mnogih krogih smatra žal za luksuz, med tem, ko je svoj čas tudi vino spadalo med življenjske potrebščine vseh slojev, to vino težko najde odjemalca.

Kleti so polne, a vinogradi se obdelujejo in ne-
gujejo kakor v dobi najugodnejše konjunktore.

To je ljubezen našega vinogradnika do svojih goric, do vinske trte, toliko opevane v vseh časih. To je znamenje, kako zelo je navezan naš vinogradnik na svojo vinogradno grudo, ki mu je bila in mora ostati močna gospodarska opora.

Pri vsem intenzivnem delu, pri najboljši negi začnejo že tudi svoj čas obnovljeni vinogradi hirati, tako da se obdelovanje v današnjih razmerah že celo ne izplača. Mestoma je treba, drugod pa še pride, da bo treba parcelo za parcelo vsled nezadostnega pridelka opustiti do zopetne obnove, oziroma da se obnovi takoj.

Z ozirom na težke gospodarske prilike, pomanjkanje denarja, z ozirom na drag kredit in neizvestnost kakšna bo bodočnost našega vinogradništva, je potrebno, da samo s stališča rentabilnosti dobro pre kalkuliramo, dali je obnova vinograda na mestu ali ne.

Nikakor ne smemo biti taki črnogledi, bi bi mislili, da bo vino izginilo, da ga ljudstvo ne bo več pilo, bodisi pod vplivom pretirano ozkosrčnih nazorov abstinentov, bodisi vsled pomanjkanja de-

narnih sredstev. Ne, nikakor ne. Vino ni od danes, kakor chabesso in druge slične tekočine, vino ima svojo preteklost, svojo zgodovino, ki sega v najstarejše dobe človeške zgodovine. Nekaj, kar je tako staro, kar je s človeškim življenjem, s človeštvom sploh bilo ves čas tako ozko zvezano, kar je bila gonilna sila najbolj genialnih ljudi pri ustvarjanju večno lepih umotvorov za človeštvo, to vino ne bo izginilo nikoli, tudi če bo še taka propaganda proti vinu s strani ekstremnih abstinentov, vino bo ostalo, kar je bilo; vino bo ostalo ona čarobna kapljica, ki razvedri človeško srce, ki vzplamti petje, ki razgiba misli. Vino bo ostalo dober tovariš zdravega človeka tudi v bodoče. Pristno, zdravo vino in zmernost — to bodi naše geslo.

Pri vsem tem pa je potrebno, da se obnova izvrši preudarno in racionalno edinole v zmislu izboljšanja kakovosti do izrazite kakovostne produkcije. Kakovost naših vin je treba ne le izboljšati, temveč kakovostno pridelovanje smemo brez bojznosti tudi povečati.

V tem zmislu je obnavljati naše vinograde, izbirati položaje in tudi izbirati sorte.

Nikakor ni potrebno, da bi moral biti vinograd povsod, kjer je bil doslej. Mnogo parcel bivših starih vinogradov sploh ni bilo obnovljenih, mnogo jih brez škode mora odpasti pri sedanjem obnavljanju, ako se ne nahajajo v primernem položaju: zlasti morajo izginiti vinogradi na njivskih položajih, zasejanih s šmarnico in za vinsko produkcijo neprimerni vinogradni položaji. Nizki, malo nagnjeni položaji, visoki, prestrmi položaji v trdem svetu lahko odpadejo; prvi v vsakem primeru, drugi pa, ako so stroški za napravo novega vinograda preveliki.

Izgleda, da se bo v bodoče vinogradništvo obdržalo na izrazito vinogradnih položajih, v katerih niti naprava, niti obdelovanje vinogradov ne bo predrago in pretežavno.

Ne mislim obravnavati obnovo vinogradov, kakor se ima izvršiti od začetka do konca, podrobno in izčrpno, ker so dela splošno znana, temveč hočem pri posameznih delih opozoriti na ono, kar je z ozirom na racionalnost dela praktično in koristno.

Če smo si na jasnem glede izbire pravega položaja, je koristno in posebno v današnjih časih krize brez škode, da dotično zemljišče, ki je namenjeno obnovi, nekaj časa počiva, t. j., da se izrablja z drugimi kulturami.

Znano je, da se vsaka zemlja, na kateri se goji zaporedoma dalj časa ista rastlina, zanjo utruja, vsled česar so pridelki čimdalje manjši. Zlasti velja to za poljedelske rastline in je kolobarjenje splošno povsod običajno. Manj očitno je to v sadjarstvu in vinogradništvu vsaj v naših razmerah. V drugih krajih se je že pokazala slaba posledica nepretrgane vinogradniške kulture na eni zemlji, zaradi tega tam redno puščajo zemljo počivati pred zopetno obnovo. V naših razmerah se sicer utrujenost zemlje ne pojavlja, vendar pa je počivanje v vsakem primeru bodočemu vinogradu v korist. (Dalje sledi.)

Iz trošarinske prakse.

Finančni svetnik Ivan Ditz.

Vinski mošt s stališča trošarinskih predpisov.*

Trošarinski predpisi so vsled čestih izprememb trošarinskega zakona in pravilnika, številnih ministrskih naredb, ki imajo na podlagi člena 68. trošarinskega zakona obvezno moč, in zaradi izoblikovanja posameznih predpisov potom praktičnega izvajanja, tako zamotana in težko dostopna pravna materija, da povzroča pravilna uporaba teh predpisov celo izkušenemu strokovnjaku težave, kaj šele lajiku, ki je navadno navzven zgolj na netočne informacije, ki jih dobiva od nestrokovnjakov, tako da ni pravilno poučen niti o svojih dolžnostih, niti o svojih pravicah, oziroma ugodnostih, ki mu jih nudi zakon.

To velja v splošnem, nikjer pa ne vlada toliko nejasnosti, kakor glede predpisov o otrošarini na vino, oziroma, da konkretiziramo predmet te razprave: glede prometa z vinskim moštom. Naslednje vrstice imajo namen, da informirajo javnost in posebno interesente o najvažnejših zadevnih prepisih in jim omogočijo, da se poslužujejo ugodnosti, ki jih jim nudijo glede vinskega mošta trošarinski predpisi. Upamo, da bomo ustregli s tem tako našemu vinogradniku, ki preživlja prav zdaj težke čase, kakor tudi prizadetim konsumentom.

Da bodo naslednja izvajanja lažje razumljiva, treba predvsem pojasniti, kako se je postopalo doslej, kar se tiče trošarine, z vinskim moštom.

V zmislu člena 103., točka 2. trošarinskega pravilnika se vinskega mošta ne smatra za vino in ni zavezan plačilu trošarine dotlej, dokler ne mine vretje, nadjle pa do 20. novembra. Da postane vinski mošt trošarinski predmet, je odvisno tedaj od dvoje činjenic, namreč: 1. od končanega vretja in 2. od časovne omejitve do 20. novembra. Temu primerna je bila tudi dosedanja praksa: na končano vretje kot moment zapadlosti trošarine se ni polagalo tolike važnosti, ker konstatacija, kedaj je smatrati vretje za končano, ni tako enostavna, ampak zahteva precej praktične in tudi teoretične izkušnje, pač pa se je upošteval strogo časovni moment, to je 20. november ter se je pobirala po 20. novembru trošarina na

vse vino, ki je bilo vkleteno kot vinski mošt ne glede na to, če je bilo vretje končano ali ne. Skratka: po 20. novembru s stališča trošarinskih predpisov vinski mošt sploh ni več eksistiral in to brez razlike, če je bil vinski mošt nabavljen od privatne osebe ali od trgovca z alkoholnimi pijačami, odnosno od točilca takih pijač. Tako je bilo torej dosedanje praktično izvajanje predpisov o trošarini na vino in je ta praksa po našem naziranju tudi v skladu z zakonom.

Na kakšnem stališču pa stoji v tem pogledu finančno ministrstvo?

Po naziranju finančnega ministrstva, ki je, kakor že omenjeno, za finančno upravo obvezno, ostane vinski mošt, ki je bil nabavljen od zasebnikov za lastno porabo, torej ne od trgovcev z alkoholnimi pijačami in ne od točilcev takih pijač, s stališča trošarinskih predpisov vinski mošt tudi po končanem vretju, oziroma po 20. novembru. To se pravi z drugimi besedami: vinski mošt, nabavljen od zasebnikov za lastno porabo, sploh ne postane trošarinski predmet in se na njega torej ne pobira državna trošarina tudi tedaj ne, ko je že postal vino. Isto velja tudi za vinski mošt, ki si ga izprešajo zasebniki iz nabavljenega grozdja za lastno porabo sami.

V bodoče si bo torej vsak zasebnik lahko nabavil vino za lastno porabo državne trošarine prosto na ta način, da si bo nabavil ali grozdje in si sam izprešal vino, ali pa si bo nabavil vinski mošt.

Po našem naziranju tako tolmačenje določil člena 103. troš. pravilnika ne odgovarja duhu zakona, ampak je smatrati to skrajno širokogrudno razlago zakona zgolj na koncesijo vinogradništvu, ki se nahaja trenutno v težki krizi, ker je prodaja vinskega pridelka po primernih cenah otežkočena. Kalkulacija je pač ta: s tem, da ostane kot vinski mošt kupljeno vino državne trošarine prosto, je pričakovati, da se bodo zasebniki, ki uporabljajo stalno vino v svojem gospodinjstvu, poslužili te ugodnosti takoj ob trgatvi in se bodo na ta način zaloge vinskih producentov hitreje izpraznile, kar bo brezdvomno vplivalo tudi na ceno vina. Pogrešno pa je pri tem, da količina vinskega mošta ni omejena, ampak si more nabavljati vsakdo za lastno potrebo neomejene količine vinskega mošta, kar bo imelo lahko za posledico, da bodo nastali tudi tam, kjer to dosedaj ni bilo tako lahko mogoče, namreč tudi v nevinorodnih krajih, zakotni vinotoči. Pa tudi s socialnega stališča bi se moglo tej oprostitvi od državne trošarine ugovarjati, ker kupujejo vino za domačo potrebo običajno samo boljše situirani sloji, dočim bi morala kupovati velika masa gospodarsko šibkih slojev z vsemi trošarinami obremenjeno vino v točilnicah. S tem se pa povrnemo spet na stanje, ki je vladalo v tem pogledu pred prevratom. (Dalje sledi.)

Poročilo o stanju vinarstva.

Jeruzalem, 20. julija 1931. Na vseh poljskih kulturah, vrtovih, travnikih in pašnikih so se že poznale posledice dolgotrajnega suhega vremena, edino vinska trta, ki letos tako lepo kaže, je suši brez vsake vidne škode kljubovala in se bujno razvijala. Dež, ki smo ga dobili 16. in 17. t. m., je lepo namočil zemljo, kar bo hasnilo vsem kulturam, tudi vinogradom. Grozdne jagode nekaterih sort so že dosegle skoraj normalno debelost. Biser iz Czaba, od katere imam že nad 20 let par trsov, se že mehča; prve mehke jagode sem našel 14. t. m. S koncem julija običajno ta sorta v naših krajih dozoreva. Kdor

*) Ponatis iz „Našega glasa“ z dne 10. julija 1931.

prenavlja svoje vinograde in razpolaga z lepo južno lego in rodovitno zemljo, naj sadi to zgodnjo namizno sorto in ne bo mu žal. Naši poklicni trsničarji bi naj to sorto kar najbolj upoštevati, da se tudi v naših krajih razširi. Velikega gospodarskega pomena bi bilo za nas, če bi razpolagali v tem času z velikimi množinami namiznega grozdja, kakršnega nam nudi ravno biser iz Czaba in ga v vagonih mogli razpošiljati v večje konsumne centre. V prejšnjih časih, ko smo vinski mošt in vino za primerno ceno prav lahko prodali, nam pridelovanje in prodaja namiznega grozdja ni bila simpatična, toda danes, ko ni mogoče dobro vnovčiti ne vinskega mošta, ne vina, ne živine in tudi poljskih pridelkov ne, se bomo morali preorientirati tudi v našem vinogradniškem obratu. Ugodna konjunktura pri namiznem grozdju je sedaj, ko ga prihaja šele malo na trg, pozneje tudi tu ni bogve kakšnih izgledov, zato posvečujmo pozornost predvsem rano zorečim kot namiznim grozdni sortam.

k.

Društvene vesti.

Glavni odbor Vinarskega društva v Mariboru, izvoljen na V. rednem letnem občnem zboru dne 9. maja 1931. v Mariboru, sestoji iz sledečih gg.: 1. Predsednik: Lovro Petovar, velepos., Ivanjkovci; 2. podpredsednik: Ivan Vesenjaj, minister v pok., Maribor; **odborniki**: 3. Franc Pečnik, pos. in gost, Bizeljsko; 4. Valter Mihelič, enolog, Križovljanska Dubrava; 5. Klotar Bouvier, vinogradnik, tvornica sekta in vinske kleti; Gornja Radgona; 6. Karl Korath, pos., Črešnjevci, Gornja Radgona; 7. Franc Kerin, pos., Sv. Križ pri Kostanjevici; 8. Franc Gombač, višji inšpektor v pok., Ljubljana; 9. Srečko Robič, pos. in župan, Limbuš; 10. Ivan Šerbinek, pos., Vrtiče, Gor. Sv. Kungota; 11. Josip Zupanc, sreski kmet, ref., Ptuj; 12. Franc Brumen, ml., pos., Krapje pri Ljutomeru; 13. Jakob Žnidarič, sreski kmet, ref., Ljutomer; 14. Josip Zabavnik, višji inšpektor v pok., Maribor; — **preglednika računov**: 15. dr. Ferdo Lašič, odvetnik in pos., Maribor; 16. Josip Blažević, sreski kmet ref. v pok., Studenci; — **virilisti s posvetovalnim glasom**: 17. načelnik kmet. oddelka, 18. šef. kmet. odseka, 19. referent za vinogradništvo, 20. kletarski nadzornik, vsi pri banski upravi; 21. Ravnatelj banov. vinarske in sadjarske šole, Maribor; 22. ravnatelj banov. kmetijske šole, Grm, Novo mesto; * **član glavnega odbora in načelstva je končno**: 23. Urednik društvenega glasila.

* Lahko delegira k sejam svojega zastopnika, ki se bavi na zavodu z vinarstvom in kletarstvom.

Živinoreja in mlekarstvo.

Vpliv vitaminov na mlečnost.

Ing. Pucelj.

(Dalje in konec.)

Prvi poskusi z obsevanjem krav z višinskim solncem so produkcijo mleka le znatno povečali, pač pa je bila množina vitaminov v mleku obsevanih krav, predvsem antirahitičnih (D) znatno večja, nego v mleku neobsevanih krav, kar so dokazali na rahitičnih miših, ki so jih hranili z obsevanim mlekom. Na podlagi teh rezultatov in poznavanja učinka ultravijoličnih žarkov na močna krmila so pričeli delati poskuse z dodatkom obsevane krme. In uspehi? V Utrechu je dajala krava s pridatkom $\frac{1}{4}$ kg obsevanih kvasnic 2—3 l mleka dnevno več. Podobne rezultate so dobili tudi Američani in Nemci.

V Uhřinevěš pri Pragi sem meseca maja do polovice junija delal slične poskuse za praško po-

Vse podružnice Vinarskega društva za Dravsko bano-vino vabimo, da pridobivajo Vinarskemu društvu nove člane in delajo propagando za prodajo starih letnikov „Naših goric“ in brošure „Grozni sukač“. Sedaj je tudi čas za skupne ogled vinogradov, ki naj jih organizirajo Vin. podr., za vodstvo teh ogledov pa naj naprosijo sreske kmetijske referente. Taki skupni ogledi so več vredni in bolj poučljivi, kakor nešteto predavanj med štirimi stenami. Istočasno prosimo za času primerna kratka poročila o stanju vinogradov in razmerah sploh, ki zanimajo splošnost, kakor tudi o vinski kupčiji.

Razne vesti.

V članku „Tretja kop“ od ing. Ivo Zupaniča, ki je izšel v zadnji 13. štev. „Kmetovalca“, številke za povečano vrednost mošta kot posledica tretje kopi seveda v današnjih razmerah ne odgovarjajo, ker je bil članek napisan in oddan že pred leti, ko so bile kolikortoliko normalne razmere.

Izvozna čarina za alkoholne pijače v Češkoslovaško. Glasom nove trgovinske pogodbe kraljevine Jugoslavije z republiko Češkoslovaško, veljavne od 1. junija 1931., se morejo uvažati v Češkoslovaško med drugim vina in žganja iz Jugoslavije pod sledečimi pogoji (tu so upoštevane možnosti predvsem v Dravski banovini): **Močne alkoholne pijače**: likerji, ekstrakti za punč in druge močne alkoholne pijače z dodatkom sladkorja ter drug materij, franevke, v originalnih steklenicah z uverjenjem o poreklu (carina za sto kg 1.500 Din). **Druge alkoholne pijače**: slivovka in tropinovec z največ 45 vol. % alkohola, z uverjenjem o kakovosti, v katerem je izkazan procent alkohola in je potrjeno, da sta slivovka in tropinovec zares pristen produkt destilacije sliv (češpelj) odn. tropin (carina za 100 kg 1640, v steklenicah 1000 Din). **Vino, sadjevec, mošt od grozdja in mošt od sadja, sokovi od plodov, sadja in jagod, nezgoščeno, medica**: 1. v sodih: Vino iz Dravske banovine, z uverjenjem o poreklu in centrifigatom o analizi (carina za sto kg 210 Din). 2. V steklenicah: vino iz Dravske banovine, kakor pod 1. (carina za 100 kg 420 Din). Za izdajanje uverenj o poreklu pri izvozu iz Dravske banovine je pooblaščen — kakor doslej — Trgovska zbornica v Ljubljani na podlagi potrdila kmetijskega oddelka kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, za izdajanje uverenj o kakovosti in certifikatov o analizi pa kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru.

ljedelsko fakulteto. V ta namen je služilo 10 krav. Prvi poskus je trajal tri tedne. Prvi teden so bile krave krmljene normalno, kot dotlej, drugi teden normalno s pridatki $\frac{1}{4}$ kg obsevane kreme — kvasnice, lanene tropine in laneno seme — obsevane pol ure z višinskim solncem v razdalji pol metra, in tretji teden je bila krma zopet normalna. Medtem, ko so po dve in dve kravi dobivale dnevno po $\frac{1}{4}$ kg obsevanih kvasnic, oz. lanenih tropin ali lanenega semena, t. j. v drugem tednu, je dobivala vsaka tretja krava enako količino neobsevanih kvasnic, oz. ostalih dveh močnih krmil. Deseta krava je bila ves čas poskusa normalno krmljena. Končni računi, na podlagi točnega merjenja količine mleka in procenta tolsche — vsak dan trikrat — so pokazali, da so krave, krmljene s pridatki obsevane krme, dajale dnevno 1—2 litra mleka več. Vendar moram pripomniti in ugotoviti dejstvo, da je bila razlika v količini mleka med obsevanimi in neobsevanimi pri-

datki krmil pri postopajočem prehodu — v sredi maja — na zeleno krmo čedalje manjša. A pri drugem poskusu v juniju, pri popolni zeleni krmi, razlike sploh ni bilo, kar je znak, da **zeleni krma**, trava, detelja, a predvsem lucerna **vsebuje dovoljne količine vitaminov**. Pokladanje obsevane krme v letnem času je torej brez pomena.

Iz tu navedenega sledi: živina mora na pašo; kjer pa to ni mogoče, tam se mora krmiti z zeleno krmo in ji dati obenem priliko, da se giba zunaj na prostem. Hlevi morajo biti svetli, okna velika, ki jih je redno odpirati, da imata zrak in solnce dostop v hlev.

Kaj zasledujemo s kontrolno molžo?

Janez Ovsenik.

Zveza živinorejskih selekcijskih zadrug za pincgavsko govedo v Kranju, ki ima danes včlanjenih že 18 živinorejskih zadrug iz vse Gorenjske, združujoče blizu enega tisoča članov, v 110 vaseh in dveh mestih, s 317 v rodovnike vpisanih krav, razdeljenih v 76 mlečnokontrolnih skupin, vrši po svojem molznem nadziralstvu mlečno kontrolo nad temi kravami. Molzni nadziralatelj dan za dnevom obiskuje zadrugo za zadrugo in vrši nadziranje molže po kontrolnih skupinah, nadzira kontrolorje v zadrugah, ki so mu v pomoč, ker ne more pri tolikem številu krav voditi zadosti pogoste kontrole, zbira statistiko živine članov, posreduje zamenjavo med posameznimi člani za plemensko živino, poroča Zvezi o svojem delu, itd.

Ker se kontrolna molža vrši sistematično in natančno, bo gotovo važno, da pojasnimo, kaj se hoče s tako kontrolo doseči.

Ni namen kontrolne molže ta, da bi se forsirala množina mleka posameznih najboljših živali, ki so zmožne doprinesiti visoko množino litrov mleka in od teh potomce potem izbirati in postaviti kot temelj živinoreje. Tako delo bi bilo prepočasno in tudi ni zanesljivo, da bi potomci take živali res tudi obdržali vrline svojih prednikov, ker so take živali navadno plod narave same, brez zadostne moči za prenašanje izrednih svojstev. Ni namen doseči krave s povprečno molznostjo 5 do 6000 litrov mleka letno, ampak s kontrolno molžo se hoče poiskati živali, ki imajo **primerno molžno sposobnost z zmožnostjo to svojo lastnost z zanesljivostjo prenašati na potomce**.

Ni še ta kontrola, ki jo danes Zveza vrši po svojem nadziralstvu, popolna. Manjka še namolzeno mleko preizkusiti na toščobnost in druge sestavine mleka, in pa tudi še ni uvedena kontrola použite krme. Šele, ko bi se kontrola v taki celoti vršila, bi mogla kontrola pokazati živali popolne povprečnosti.

Ker bo v naših maloposestniških razmerah težko prišlo do kontrole krmiljenja (vendar se to v naprej ne izključuje), se bomo pač morali zadovoljiti z absolutno molznostjo in toščobnostjo.

S kontrolno molžo hočemo povprečnost molznosti postaviti vsaj v bližino 3000 litrov, dočim se morajo živali izpod 2500 litrov letno, polagoma izreje sploh izključiti.

Važnosti te kontrole se bodo naši kmetovalci zavedali šele po par letih, ko bo zbran material za

več let skupaj, in se bo moglo primerjati in računati. Tedaj bodo rodovne knjige odmerjale vrednost posameznih plemenskih živali.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 2. Čital sem, da se da pri svinjah, določenih za pitanje, ustaviti bukanje s šibranjem. To sem videl pogosto izvajati v Slavoniji, vendar nimam v tem še zadostne prakse. **Kako naj izvajam šibranje svinj?** (I. L. v Št. J.)

Odgovor: Šibranje je nova iznajdba, ki pa ni tako koristna, kakor si to nekateri zamišljajo. Učinek ni zanesljiv in večkrat tudi svinje poginejo vsled vnetja maternice. Šibranje Vam more izvršiti le živinozdravnik, ki ima potrebne instrumente, in tudi ve, kako se ti uporabljajo; paziti mora tudi, da ne preobloži sramnice s šibrami. — Najbolj priporočljivo je, da daste mlade svinje pred pitanjem, ko so $\frac{3}{4}$ do 1 leto stare, pravilno rezati, tako da se jim jajčniki odstranijo. To Vam lahko izvrši tamkajšnji živinozdravnik ali pa navadni rezarji, ki imajo od sreskega načelstva za ta posel izvrševalno dovoljenje. Nekateri so v tej stroki zelo dobro izvežbani in se ni bati, da bi vsled tega svinja poginila. Navadnim mazačem pa nikar ne dajte svojih svinj rezati, ker lahko nastopi vnetje in svinja pogine.

Fr. Rebernak.

Razno.

Živinorejska anketa v Kranju. Zveza živinorejskih selekcijskih zadrug v Kranju je sklicala živinorejsko anketo za končnoveljavno določitev značilnih pasemskih znakov, odnosno nedopustnih in dopustnih barvanih napak pri pincgavskem govedu v Dravski banovini. V tem oziru so vladala do danes razna naziranja in različni postopki pri raznih srezih, kakor tudi zadrugah in ocenjevalnih komisijah. Neenotni postopek je povzročal nezaupanje in zbežanost živinorejcev. Ti so upravičeno kritizirali zdvojenost, ki je čestokrat povzročala tudi navidezne krivice. N. pr. bik, ki je bil licenciran v Radovljici, je bil zvržen v Kranju zaradi barvnih napak, ali pa licencirani bik je bil od rodovne komisije v živinor. zadrugi zvržen glede sprejema v rodovnik zaradi barvne hibe, ki jo je licencovalna komisija spregledala. Na eni strani cilj za izboljšanje pasme kot take, na drugi strani poenotenje postopka licencovalnih in premovalnih komisij v raznih srezih in končno enotno ocenjevanje po istih načelih pri uradnih licencovanjih in rodovnih ocenjevanjih v zadrugah, — vsi ti momenti so naravnost narekovali, da se skliče anketa, ki naj napravi enkrat za vselej red. — Ankete, ki se je vršila v Kranju 28. junija t. l., so se udeležili zastopniki Zveze živinorejskih zadrug v Kranju, njenih članic živinorejskih zadrug iz vse Gorenjske, zastopniki kr. banske uprave v Ljubljani, sreskih kmetijskih odborov v Kranju, Radovljici in Kamniku, Kmetijske družbe ter Združene zveze v Ljubljani, sreski kmetijski ter veterinarski referenti vseh gorenjskih srezov in izpostave v Škofji Loki ter člani licencovalnih komisij iz omenjenih srezov. Predmetni strokovni referat je imel sreski kmet. referent g. Josip Sustič, ki je snov obdelal vsestransko in podprl svoja izvajanja z dokazi iz književnosti in prakse. Nato je predložil točen seznam vseh dopustnih in nedopustnih barvnih napak pincgavskega goveda. Razvila se je izredno zanimiva debata, tekoma katere je bilo iznešenih veliko praktičnih misli in predlogov glede pospeševanja govedoreje. Pri debati so sodelovali z izvajanja in predlogi gg. zastopnik kr. banske uprave ing. Eiselt, Jakob Jan, predsednik Josip Bugar, Franc Jamnik, živinozdravniki Vinko Bedenk, Franc Goljar in Josip Ravtar, kmet. ref. ing. Rataj, Josip Sustič in dr. Milavec. Zastopnik Kmetijske družbe g. Jakob Jan je iznesel krasne konkretne predloge, zate naravnost iz praktične živinoreje. Njegova prepričevalna

izvajanja so žela navdušeno odobravanje. Vidi se, da se polagoma le začenja uveljavljati zlato načelo „iz prakse za prakso“. Končno so se zborovalci soglasno izjavili za takojšnje izvajanje predlaganega strogega postopka glede barvnih pasemskih znakov pri pincgavskih bikih. Prodrlo je prepričanje, da se z večnim popuščanjem, odlašanjem in omahovanjem nič ne doseže, temveč je le ovira vsestranski razvoj pasme. V tem oziru morajo enotno postopati licencovalne, kakor tudi premovalne in rodovne komisije, drugače ne bo konca zmešnjav. Pravilna barva je važna, ker je zrcalo za čisto pasmo, čistost pasme pa je pogoj za razmah plemenske kupčije. Poleg stroge ocene glede oblik in užitnosti se naj strogo ocenjuje tudi pasemske znake. Brez tega bi bilo pospeševalno delo v zadrugah in izven njih le polovičarsko. Pri kravah se za prehodno dobo lahko malo popusti, pri bikih pa, ki so glavni faktor živinoreje, pa to nikakor ne gre. V okoliših, kjer se je pričelo v tem pogledu s strogim delom pred 2 leti, vidimo že danes lepe uspehe. Tam se bikorejci več ne pritožujejo, temveč se ravna po novih načelih ter žanjejo uspehe. Sprejeta je bila tudi resolucija na kr. bansko upravo. Anketa je izvršila svojo nalogo v vsem obsegu.

Razstava perutnine v Ljubljani. V okvirju razstave za pospeševanje tuijskega prometa v Dravski banovini, ki se vrši v času od 29. avgusta do 9. septembra t. l. na jesenski prireditvi Velesajma v Ljubljani, bo razstavljena odbrana perutnina, ki se goji pri nas. To razstavo priredita Perutninarska reg. zadruga v Ljubljani in odsek za perutninarstvo Kmetijske družbe s pomočjo banske uprave. — Perutninarska razstava bo z ozirom na omejen prostor obsegala zares le prvovrstno selekcionirano perutnino najboljših rejcev naše banovine ter bo pokazala, kako se mora reja perutnine smoteno voditi. K razstavi bodo pripuščene namreč samo živali rejcev, ki vodijo natančno rodovnike in izkaze nesnosti. Zadnji čas prigrisatve

na razstavo je določen na 5. avgusta t. l., in sicer na Kmetijsko družbo v Ljubljani.

Mlekárstvo na kmetijskih razstavi na jesenskem Velesajmu. Po večletnem odmoru se letos naše mlekarske organizacije zopet predstavijo javnosti s svojimi izdelki. Po dosedanjih prijavah sodeč, bodo pri tej razstavi sodelovale vse boljše mlekarne in, kar je posebno razveseljivo, bodo letos poleg ementalnega in trapistovskega sira ter čajnega masla zastopani tudi vse drugi mlečni izdelki, predvsem več vrst sira kot: imperial (2 znamki), gouda (2 znamki), tilsitski, edamski, sir s smetano („krema“) ter dve znamki topljenega sira domačega izdelka. Vsi ti izdelki bodo komisijsko ocenjeni; boljšim izdelkom se podeli primerna odlikovanja. — Poleg običajne prodaje mleka in izdelkov se pripravlja tudi mlečna okrepčevalnica, kjer se bodo posetnikom prodajala nekatera nova mlečna jedila. — Posetite razstavo, da se prepričate o napredku našega mlekárstva.

Živinarjev Glasnik — Perutninarski vestnik — glasilo za perutninarstvo in kuncerejo, je začel v Beogradu izhajati pod uredništvom ing. Drag. Grujića. — V 1. številki prinaša poziv uredništva, v katerem ta razvija načrt svojega delovanja. Dr. Lj. Prohaska objavlja članek „Naše perutninarstvo“; Liebling „Odbira dobre jajčarice“, ing. Grujić „Prehrana in nega mladih pur“; dr. Pavlović „Važnost in gojitev gosi“; „Vrednost ribjega olja“; „Rode Island“ in nekaj krajših člankov o prehrani. Zanimiv je tudi članek o kuncereji, o perutninarskem zdravstvu, o razstavah itd. Sploh je vsebina prve številke tega lista, ki obsega z oglasi vred 24 strani, zelo pestra, mnogovrstna in zanimiva. Prepričani smo, da bo vsakdo, ki se bavi s perutninarstvom, našel v njej obilo gradiva, zato priporočamo, da si ga naroči, kdor se zanima za to panogo. Članki so pisani deloma v latinici, deloma v cirilici. Za l. 1931. stane naročnina 40 Din, ki se pošlje na račun poštne hranilnice Beograd 50245; Uprava je v Beogradu, Nebojšina ulica 8.

Konjereja.

Poročilo o odborovi seji „Konjerejskega društva za Dravsko banovino“, ki se je vršila dne 25. junija 1931. ob 11. uri v hotelu „Union“ v Celju z običajnim sporedom. Navzoči so bili gg.: predsednik Lovro Petovar, inspektorja Zidanšek in Pavlin ter odborniki Ažman, Bedernjak, Bezjak, Gradt, Janžekovič, Mal, Skuhala, Slanič, dr. Veble in Vračič.

G. predsednik je poročal o smrti dolgoletnega društvenega podpredsednika Turnška, o odstopu prvega podpredsednika g. Zupančiča, pohvalno poudaril prizadevanja sedanjega upravnika žrebčarne g. insp. Pavlina po potrebnih kreditih za nakup žrebcev, omenil ukinitve lanskega društvenega glasila „Konjerejca“ in njegovo priključitev h „Kmetovalcu“ na škodo svojega obsega.

Prečital se je zapisnik zadnje odborove seje, nakar se je razpravljalo o došlih dopisih, računskem poročilu za leto 1930., predlogih za občni zbor in slučajnostih. Tekom razprav je poročal g. inspektor Pavlin o nakupu 10 belgijskih žrebcev in njihovi razdelitvi, o odkupu nadaljnjih 10 žrebcev ter dveh polnokrvnih angležev. Kupljeno je bilo torej v celem 22 žrebcev. Razpravljalo se je nadalje o nakupu 10 novih žrebcev in odkupu 8 žrebcev za l. 1932., dalje o virih, iz katerih bi se dobilo 50.000 Din za izvršitev letošnjih premovanj v sledečih krajih: Sv. Lenart, Ptuj, Ormož, Celje, Ljutomer, Beltinci, Št. Jernej, Ig, Kranj in Lesce, o nabavi dveh do treh Noniusev i. dr.

Seja se je zaključila ob 12.30.

ZAPISNIK

o občnem zboru dne 25. junija 1931. v hotelu „Union“ v Celju ob 14. uri.

Spored: 1. Predsednikovo poročilo; 2. poročilo o društveni blagajni; 3. volitev 2 podpredsednikov, 1 odbornika in 2 pregledovalcev računov; 4. predlogi podružnic; 5. premovanja v l. 1931.; 6. slučajnosti.

Ob 14. uri je otvoril g. predsednik Lovro Petovar občni zbor, konstatiral sklepčnost, pozdravil došle zastopnike, posebej še zastopnika banske uprave g. inspektorja Zidanška ter inspektorja Pavlina, kateri slednji je zastopal veterinarski oddelek in žrebčarno na Selu kot upravnik, ter je prešel k dnevnemu redu.

ad 1. Uvodoma svojega poročila se je spominjal predsednik 3. podpredsednika umrlega g. Turnška, ki ga bo Konjerejsko društvo ohranilo v najboljšem spominu. V znak njegovih zaslug mu navzoči zakličejo trikratni „Slava“.

Na to je poročal, da je po zadnjem občnem zboru odložil mesto 1. podpredsednika g. Zupančič ter ostal v kljub intervenciji pri odpovedi, češ da je že prestar ter mora misliti nase in svoje zdravje.

Tudi v žrebčarni se je izvršila izpremembra, ker je gospod Rigler odšel zopet v mestno službo. Bil je ves čas, kar je upravljal žrebčarno, opora društvu ter šel povsod na roko; društvo ga bo ohranilo v dobrem spominu ter se mu izreka za njegovo delo zahvala.

Njegovo mesto je prevzel g. inspektor Pavlin, ki je svoje plodono delovanje začel pred desetletji v Ljutomerskem okraju. V imenu društva in konjerejcev ga je prosil predsednik, da ostane naklonjen društvu.

Kakor ves čas od prevrata, tako je društvo tudi v preteklem letu delovalo v najlepšem skladu z bansko upravo.

Predsednik je prosil g. inspektorja Zidanška za njegovo podporo tudi pri nadaljnjem delu.

Od zadnjega občnega zbora organizacija ni napredovala tako, kakor bi morala in kakor je bila to splošna želja. V ljubljanskem področju še vedno ni ustanovljena nobena podružnica, pa tudi v mariborskem področju je marsikaj izostalo.

Pomisliti je treba, da je v trdni organizaciji samopomoč konjerejca. Praksa je pokazala, da je gojiti konjerejo predvsem v krajih, kjer je po naravi potrebna ter je tam ona najbolj rentabilna panoga našega gospodarstva. Cene konju so poskočile, dočim so pri vseh drugih produktih padle.

Društvo ni od zadnjega občnega zbora opustilo nič, kar je bilo za društvo potrebno storiti. Kr. banska uprava je kupila lepo število žrebcev ter se je željam Konjerejskega društva skoraj povsem ugodilo, da so vse potrebe krite.

Kar je zbudilo med članstvom nezadovoljstvo, je bila združitev z drugimi organizacijami, za katero združitev je pa dala iniciativo banska uprava.

Ker je bil zapisnik o zadnjem občnem zboru že objavljen v „Konjerejcu“, je bil predsednik mnenja, da ga ni treba čitati. Če pa bi ga vkljub temu kdo ne čital, je isti na razpolaganje.

H koncu je prosil k svojemu poročilu za debato ter se je poročilo soglasno sprejelo, zapisnik pa odobril.

ad 2. Društvo je vodilo, kakor vedno, dve blagajni: redno in premovalno.

Redna blagajna je imela preostanka iz l. 1929. Din 21.154.48
premovalna pa „ 23.333.38
od teh je znašala članarina 8.818.50 Din

skupaj torej Din 44.487.86
izdatkov pa je bilo „ 23.625.97

tako je zaključila l. 1930. s preostankom . . . Din 20.861.89

Glavna postojanka izdatkov, ki jih je poročevalc posamezno navajal, so stroški licencovanja, stroški premovanja ter stroški „Konjerejca“.

Premovalna blagajna ima prejemkov Din 50.975.—

od teh podpora banovine 40.000 Din „ 48.895.—
izdatkov pa „

tako da ima prebitka Din 2.080.—

h katerim še pride dolg sreskega odbora Ptuj „ 2.500.—

ter je faktično stanje blagajne Din 4.580.—

G. Ažman je izjavil h koncu blagajniškega poročila, da sta pregledovalca računov iste pregledala, primerjala in v redu našla ter vsled tega predlaga občnemu zboru, da se da računopolagatelju odveza.

Občni zbor je nato poročilo soglasno odobril.

(Dalje prih.)

Čebelarstvo.

Medena razstava in sejm.

J. V.

Na letošnjem Ljubljanskem velesejmu, ki se bo vršil od 29. avgusta do 9. septembra, bo razstavljen med, vosk in vsakovrstni medeni izdelki. Čebelarstvo, ki priredi to razstavo, bo razstavilo tudi najboljše izdelane čebelarke potrebščine domačega izvora. Poleg tega bo delalo reklamo za zauživanje medu in bo posredovalo pri prodaji medu na debelo.

Za čebelarje je prostor in posredovanje na Velesejmu brezplačno. Oni, ki želijo dobiti odjemalce in svoje pridelke v to svrhu razstaviti ali jih prodajati, naj se najkasneje do 10. avgusta prijavijo Razstavni odboru Čebelarskega društva v Ljubljani, Strelška ulica 32. Tam se dobijo tudi vsa podrobna pojasnila.

Letošnja letina

nas v nobenem oziru ni zadovoljila. Vse rastlinje je sicer prav dobro medilo, toda na sredi najboljše paše so vso biro tako na črešnji, borovnici in travnikih uničili nalivi. Čebele so prav malo rojile, tem pridneje so pa plemenjaki prelegali. — Zanimiv pojav, ki ga doslej še nismo v takem obsegu opazovali in ki ga je doživelo mnogo čebelarjev, je bil, da je postalo letos izredno veliko število matic v aprilu in še celo v maju jalovih, ali pa so zalegale samo trotovske zalego. Ta pojav je najbrž povzročila letošnja čudna zima, ki je bila v prvi polovici izredno mila. Šele v drugi polovici je potem pritiskal mraz, ki mu je sledilo hladno deževno pomladansko vreme. Vsled toplega vremena v prvi polovici zime, so pričeli

plemenjaki prezgodaj in premočno zalegati. Nekateri so imeli tedaj zalego na dveh do treh satnikih. Ko je nastopil mraz, so morale matice nenadoma prenehati z zaleganjem. To je tudi najbrže vzrok, da je razmeroma mnogo panjev osirotelo, ali pa da so postale matice nerodovitne.

Jože Okoren.

Vkljub napovedim letos hoja pod Krimom ni medila. Nekoliko boljše je bila bira na smreki v območju Iške. Glas, da hoja med, je segal prav do pod Grintovcev. Čebelarji so vsled tega od vseh strani navozili pod Krim na tisoče panjev, seveda zastoni. Nekateri jih vozijo zopet domov, in sicer lažje kakor so jih pripeljali. Stroški za prevoz niso bili majhni. — Ni izključeno, da bo še letos hoja medila. Večletna opazovanja medenja hoje, so dovedla do zaključka, da hoja po malem za par dni večkrat med. Izdatnega medenja hoje pa smemo pričakovati le v primerih, če se medenje, in sicer v juniju, počasi redno stopnjuje, in tudi po prvem dežju ne preneha, ampak po par dneh zopet izdatno nadaljuje, tako da znaša dnevni dohod 2 do 3 kg.

J. O.

Če je vosku, iz katerega se izdelujejo satnice, primešan parafin, se čebele takih satnic zelo nerade „primejo“. Če se jih pa končno vendarle lotijo, jih tudi pošteno „zdelajo“. Take satnice se namreč v najboljšem primeru vlečejo in zgubančijo, navadno se pa sesedejo na dno okvirjev, po žicah pa visijo posamezne „cunje“. Čebelar se seveda čudi temu pojavu. Upravičeno se jezi na izdelovalca, ki mu je prizadejal občutno škodo na satju, razvoju družin in vosku, ki ni več čist, ampak pomešan s parafinom. Da se obvaruje čebelarje pred škodo, se pri nas izdelovalci satnic strogo nadzirajo. Kakor kaže, bo pa treba kontrolno še poostri. Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani je po nalogu kr. banske uprave pregledala satnice tvrdke Ritzmann. Izid preiskave: V preiskavo poslane satnice vsebujejo preko 10% parafina.

J. O.

Gozdarstvo.

Pazite na ogenj v gozdu!

Ing. A. Š.

Gozdni požari nastajajo večinoma za časa velike suše. Požare povzročajo nepazljivi in malobrižni ljudje, tu in tam turisti, planšarji, gozdni delavci in taki, ki prenočujejo v gozdu ali kraj gozda na prostem. Večkrat zaneti ogenj v gozdih železniška lokomotiva.

Da se odstrani nevarnost in velika škoda, ki jo napravi požar v gozdu, je potrebno, da se najstrožje upošteva sledeče:

Za časa suše in močnega vetra se ne sme kuriti v gozdu.

Ob takem času se tudi ne sme žgati ognja ob robu gozda. Ob najnevarnejših dneh — kakršnih smo nekaj imeli letos meseca julija — je treba celo v delavskih in ogljarskih bajtah zelo paziti na ogenj, da veter ne zaneše z ognjišča isker in ne zapali bajte in gozda.

Požiganje ostankov po sečnji, kakor vejevja, vrhačev, trsāk, skorje, naj se pusti ali po potrebi izjemoma vrši na praznih posekah, toda le ob deževnem, mirnem vremenu pod nadzorstvom zadostnega števila delavcev.

Material, zbran o priliki čiščenja planin, naj se ob času, ko ni hudega vetra, požge le na takih mestih, koder na večjo razdaljo ni gozda, ne posameznih dreves.

Nobenega ognja (žerjavice, ogorkov) se v gozdu in kraj gozda ne sme zapustiti brez nadzora, niti ne ognja na odprtih ognjiščih, na katerih si kuhajo gozdni delavci. Vsakdo, ki takega ognja več ne potrebuje, ga mora pogasiti z vodo ali pa udušiti z zemljo.

Kadilci morajo brezpogojno vsak ostanek cigarete ali cigare skrbno pogasiti, preden ga odvržejo. Isto velja glede užigalic.

Lokomotive gozdnih železnic morajo imeti pripravo, ki lovi iskre; ta priprava mora biti montirana po predpisih. Zabož za pepel se mora dati dobro zapirati. Sploh mora biti pri lokomotivi vse v takem redu, da ne more zanetiti požara. Za vse to se mora brigati odgovorni strojevodja vsak dan. Koncesionarji gozdnih železnic morajo paziti, da zaposleno osebje izvršuje vse predpise in v varnostnem (požarnem) pasu nikjer ne odlaga lahko zantljivih tvarin. To velja tudi za mejaše tega pasu.

Državne železnice imajo posebne predpise glede zabranjenja požarov po lokomotivah.

Gozdni zakon ima stroge predpise, s katerimi hoče zabraniti in omejiti gozdne požare in določa tudi, da sme pristojno oblastvo za časa suše zabraniti vsakršno kurjenje v gozdu in izven gozda v razdalji do 50 metrov, v kraških krajih pa celo do 100 metrov od gozda.

Kdor je v gozdu ali ob robu gozda v razdalji do 50 m opazil ogenj, ga je po predpisih gozdnega zakona dolžan pogasiti. Ako tega ne more, je dolžan takoj obvestiti prve prebivalce, ki jih more spotoma najti. Slednji morajo obvestiti najbližje občinske može

ali gozdarske organe ali oblastva ali posestnika gozda. Vsakdo teh je voljan, ko je izvedel, da gozd gori, pozvati na gašenje take prebivalce iz najbližjih krajev, ki so sposobni za gašenje. Pozvani morajo pohiteti s potrebnim orodjem na mesto požara. — Podjetniki, ki imajo v gozdu delavce, jih morajo dati na razpolago za gašenje.

Ako je požar tolikšen, da ga prebivalci dotične občine ne morejo sami pogasiti, morajo priti na pomoč sosednje in druge občine.

Če traja požar več dni, je treba poskrbeti, da se gasilci izmenjajo.

Lastnik gozda se mora brigati za oskrbovanje onih gasilcev, ki gasijo več kot en dan.

Gozdni zakon predvideva visoke kazni (100 do 5000 Din) za posestnike gozda, ki so zakrivali požar v gozdu. Krivcem, ki niso posestniki dotičnega gozda, prisoja kazni do 500 Din ali zaporno kazen do 10 dni. Enaka kazen zadene onega, ki ni pogasil zpuščenega ognja, odnosno ni javil o njem, dalje onega, ki se je branil gasiti. Ako je kdo za časa, ko je oblastvo prepovedalo kuriti v gozdu ali kraj gozda, zanetil požar, ga more doleteti zaporna kazen do onega meseca.

Za škodo, nastalo po požaru, je odgovoren oni, ki je požar zakrivil, četudi ne namenoma, temveč le vsled malomarnosti. Ako so požar zakrivali najeti delavci ali pa pastirji, so odgovorni za škodo in za stroške gašenja solidarno ti sami, kakor tudi njihovi gospodarji in delodajalci, če svojih nameščencev niso dovolj nadzirali.

Nekatera leta napravijo požari gozdnim posestnikom veliko škode. Neprilike, zamuda časa, nevarnost za zdravje pa čakajo tudi vse, ki so udeleženi pri gašenju velikega ognja v gozdu. Vsega tega ne bi bilo, ko bi vsakdo, ki hodi v gozd ali ima opravka v njem, ravnal preudarno ter se zavedal, da je treba spoštovati imetje, od katerega posestnik živi.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 4. Prodaj sem lesnemu trgovcu 2 orala svojega gozda za posekati. Ni mi znano, je-li se mora sečnja naznaniti oblastem tudi za tako male komplekse. **Kdo mora zaprositi za dovoljenje sečnje, lastnik zemljišča ali kupec lesa?** (F. F. v P.)

Odgovor: Ako gre za golosek, ga mora prijaviti gozdni posestnik pri sreskem načelstvu. Če se prijava izvrši v mesecih: januar, februar, marc, avgust, ni stroškov za morebitno poizvedbo. — Ako pa se prijava izvrši izven tega roka, lahko nastanejo komisijski stroški za morebitno poizvedbo. Sečnje, s katerimi bi se gozd tako močno prebral, da bi ostajali kapniki, dalje prehude sečnje v zaščitnih gozdih, bi ne bile dopustne. — Svetujemo, da se obrnete do šumarskega referenta ali do gozdarja pri sreskem načelstvu za nasvet.

Ing. A. Šivic.

Vprašanje 5. Imam travnik, na katerega meji na eni strani gozd, na drugi strani pa sosedov travnik, za njim pa zopet gozd. Sosed je del travnika ob svojem gozdu pogozdil s smrečicami. **Ali je smel sosed pogozditi travnik ob meji mojega travnika?** (A. K. v M.)

Odgovor: Za vaš kraj veljajo v gornjem pogledu določbe, ki so bile veljavne za območje bivše Koroške. Na Koroškem ni bilo zakonite določbe, ki bi bila zabranjevala pogozditev poljedelskih zemljišč ali jih utesnjevala.

Ing. A. Š.

Vprašanje 6. Ali so gozdni in lovski čuvaji, ki jim je izdalo sresko načelstvo legitimacijo za posest in nošenje orožja (čl. 1. zadevnega pravilnika), četudi nimajo lovske karte, upravičeni o priliki službenih obhodov v samo svojem lovskem revirju ustreliti škodljivo divjačino, kakor: volkove, divje prasiče, lisice, ujede in slično? Ali so upravičeni ustreliti poškodovano koristno divjačino, na pr. obstreljene srnjake, ki so pribežali iz tujega revirja in končno, ali so upravičeni, udeležiti se pogona na divje prasiče, ki ga odredi sresko načelstvo? (G. U. v P.)

Odgovor: Brez lovske karte ne sme — razen v ograjenih loviščih (oborah) — nihče loviti. Zapriseženi lovski čuvaji morajo imeti lovsko karto. Upravičeni so do lovske karte, ki je v zmislu prip. 6. k tarif. post. 101a taksnega zakona kolkovne takse prosta. To karto izda sresko načelstvo na zahtevo lastnika ali zakupnika lova; velja pa samo za tista lovišča, za

katera je izdana, odnosno za katero je lovski čuvaj zaprisežen, da jih čuva. Za lovsko karto je plačati banovinsko takso 120 Din, ako je lovski čuvaj član Slovenskega lovskega društva. Ako ni član, znaša ta banovinska taksa 200 Din.

Ing. A. Š.

Notica.

Zavarovanje delavcev, zaposlenih pri pogozdovanju. Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja je glede zavarovanja delavcev, ki so zaposleni pri vzgajanju gozdov, izrazilo sledeče mnenje: Za poljedelskega delavca, ki ni podvržen obvezi zavarovanja, se smatra onega, ki opravlja poljedelske posle. Četudi opravlja pri vzgoji gozdov, na primer pogozdovna dela, niso poljedelski posel, vendar neka kategorija delavcev, zaposlenih pri pogozdovanju, ni obvezna do zavarovanja. Delavci, ki so stalno zaposleni v stalnih gozdnih drevnicah, ali pri stalnem vzgajanju gozdov, so pač podvrženi zavarovanju, dočim temu niso podvrženi delavci, ki hodijo pogozdovati od časa do časa na sečine na razna mesta, ali delat v gozdne drevnice, dočim opravljajo sicer pretežno poljedelska dela.

Ing. A. Š.

Zadružništvo.

Ustanavljajmo kmetijske strojne zadruge.

Dr. Basaj.

Načelo gospodarstvenosti.

Za vse panoge gospodarstva brez izjeme velja načelo gospodarstvenosti, ki nam velevala, da z najmanjšimi stroški skušamo pri vsakem gospodarskem poslu doseči največji uspeh. To načelo gospodarstvenosti postaja posebno za današnje čase splošne krize važno za naše kmetijstvo.

Naše stremljenje mora iti za tem, da dobimo več pridelkov na isti zemlji, da pridelamo boljše pridelke kot sedaj in da jih pridelamo ceneje kot doslej, a vse to pri istih ali celo zmanjšanih stroških. Je to gotovo težka naloga, a čas od nas nujno zahteva, da jo rešujemo takoj in z vso odločnostjo.

Eno sredstvo pocenitve — stroji.

Ena pot za pocenitev in v večini primerih tudi za izboljšanje kmetijskih pridelkov je uvajanje kmetijskih strojev, po možnosti za vse panoge kmetijstva. Prednosti, ki jih nam nudijo kmetijski stroji, so itak že znane in jih tu ni treba navajati. Če danes čujemo pogosto pritožbe, da delavci bežijo v mesta in industrijske kraje, da so zaradi tega mezde za delavce in posle visoke, si moremo dejansko proti temu pomagati največ s tem, da v čim večji meri uvajamo kmetijske stroje. Čim več del bomo izvrševali s stroji, tem manj delavcev bomo potrebovali, tem manj nam bo dnevno in mesečno treba dajati za plače delavcev. Če si ne moremo prihraniti drugih nujnih izdatkov za davke, za obleko, za orodje, za popravila itd., izdatke za delavce in posle, si moremo v znatni meri prihraniti z uvajanjem strojne dela.

Zakaj naj strojev ne nabavlja posameznik.

Takoj pa bo kdo ugovarjal, da to ne drži, češ za stroje je treba šteti visok denar, celo več kot za mezde. Res je, stroji so dragi, zelo dragi, ako jih

mora v današnjih razmerah kupovati posamezni kmet. Ne le nabava, tudi vzdrževanje strojev, zlasti popravila so draga, ako mora vršiti to posameznik. Celo s shrambo za stroje je pri posamezniku težava. Poglavitno pa je to, da stroji pri posamezniku večji del časa v letu počivajo. Kapital, ki smo ga za stroje izdali, je torej večji del časa mrtev. Mrtev kapital, neizrabljen kapital, to pa je najbolj negospodarsko; to je s stališča gospodarstvenosti velika napaka. Zato nabavo strojev za posameznika res ne moremo priporočati, razen če ima izredno veliko posestvo, ki more stroje skoraj na trajno zaposliti.

Vsem neprilikam, ki jih predstavlja nabava strojev za posameznika, pa se izognemo, ako nabavljamo in uporabljamo stroje v skupnosti, to je v strojni zadruzi. In kakor smo v prednjem odstavku poudarjali neugodnosti, ki jih predstavlja nabava in poraba strojev za posameznika kmeta, tako moramo tukaj poudariti prednosti, ki jih ima skupna nabava in uporaba strojev v strojni zadruzi. To moramo poudarjati predvsem zaradi tega, ker je žalibog še veliko premalo zmislja in volje za zadružno skupnost glede uporabe in nabave strojev. V tem se še ogromna večina kmetov drži načela: „Vsak zase“ in vidi v zadružni skupnosti le neugodnosti.

Prednosti skupnih strojev.

Prednosti skupne nabave in uporabe strojev so kratko sledeče.

Predvsem pride na posameznika pri skupni nabavi strojev razmeroma **majhen kapital**. Pa še ta kapital si more zadruza kot skupnost kmetovalcev pod ugodnimi pogoji najeti.

Drugo, na kar je polagati važnost, je to, da si v skupnosti moremo nabaviti **velike, moderne stroje**, ki delajo najboljše, najhitreje in najceneje. Taki stroji res v polni meri izpolnjujejo svojo nalogo, da nam prihranijo čim več dela in čim več stroškov.

Tretja prednost skupne uporabe strojev je ta, da so stroji primerno svoji velikosti tudi **zaposleni**. Zato število članov pri strojni zadruzi ne sme biti premajhno, tako da je stroj čim več v rabi in kapital, ki smo ga za stroj plačali, čim bolj izrabljen, da ne

leži, kakor smo poudarjali pri strojih posameznikov, kapital v strojih mrtev.

Četrta prednost skupnih strojev je v tem, da si za združne stroje z razmeroma majhnimi stroški napravimo **shrambo**, kjer so stroji dobro shranjeni, zlasti zavarovani od kvara vsled vremenskih vplivov, pa tudi pred požarom.

Peta prednost skupnih strojev bi bila v tem, da se v skupnosti pobrigamo za **strokovno izvežbanega strojnika**. Čim več strojev imamo in čim bolj so ti stroji komplicirani, tem bolj je za njih oskrbovanje med obratovanjem, pa tudi za njih pravilno shrambo, strokovno izvežban strojnik neobhoden. Izdatke za strojnika bomo prav lahko pokrili že samo s tem, kar si vsako leto prihranimo na popravilih, ako so stroji v obratu pravilno oskrbovani. Kakor vidite, je že naštetih razlogov dovolj, da se odločimo za skupno nabavo in uporabo strojev v strojni zadrugi.

Dva ugovora.

Vendar pa se proti tej skupnosti mnogokrat čujejo ugovori. Pravijo, da je težko čakati pri strojni zadrugi, da pride posameznik na vrsto, zlasti, ako se z delom mudi, kakor je to pri setvi, mlatvi i. sl. Drugi ugovor pa je ta, češ, da so skupne stvari vedno najslabše oskrbovane, zato najbolj izpostavljene kvari. Glede prvega ugovora je naloga načelstva, da določi vrstni red za uporabo strojev in se pri tem popolnoma nepristransko drži določenega reda. Glede drugega ugovora smo pa že zgoraj navajali, da je ravno nasprotno res. Pri skupnih strojih je zagotovljena skrbnejša uprava in oskrbovanje strojev s tem, da ima zadruga v službi vestnega, strokovno izvežbanega strojnika.

(Dalje sledi.)

Družbene zadeve in razno.

URADNE VESTI.

RAZGLAS

o sprejemu gojenk v kmetijsko - gospodinjsko šolo Kmetijske družbe v Ljubljani.

S 1. oktobrom 1931. se otvori trideseti tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 11 mesecev.

Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Poljanah v Ljubljani.

Teoretični del obsega verouk, vzgojeslovje, računstvo, knjigovodstvo in kmetijsko gospodarstvo, vrtnarstvo in sadjarstvo, živinorejo in živinozdravstvo, poljedelstvo in kmetijsko kemijo.

Praktično se vežbajo v kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), krojnem risanju, pranju, likanju, v mlekarstvu in sirarstvu, v vrtnarstvu itd. Gojenke se vadijo tudi v ravnanju z bolniki in bolno živino.

Tista, ki bo sprejeta v zavod, plača mesečno za hrano, stanovanje, razsvetljavo, to je sploh za vse 450 Din. Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj po možnosti naslednjo obleko in perilo: vsaj eno nedeljsko obleko, dve obleki za delo, dva para čevljev, en par vrtnih čevljev, nekaj belih in barvanih nočnih srajc ali jopic za ponoči, tri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, štiri srajce, šest parov nogavic, 10—12 žepnih robcev, štiri kuhinjske in dva navadna predpasnika. Nadalje perilo za posteljo: dva para rjuh in štiri prevleke za blazine, 4 brisače, 4 servijete. Če ima katera več obleke, jo tudi lahko vzame s seboj.

Mesečni prispevki se sprejemajo tudi v živilih, ki se primerno vračunajo.

Delkice, ki hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo:

1. dovršiti 16. leto;
2. predložiti zadnje šolsko izpričevalo;
3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
4. navesti kakšnega stanu so starši in kakšen je njih doseganji glavni poklic;
5. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja;
6. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastno-ročno pisane, nekolkovane prošnje za sprejem naj se vpošljejo na Kmetijsko družbo v Ljubljani

vsaj do 15. avgusta 1931.

Pri sprejemu deklet v gospodinjsko šolo se bo oziralo po možnosti na prošilke iz vseh slovenskih pokrajin.

V Ljubljani, 31. julija 1931.

Kmetijska družba v Ljubljani.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe dne 10. julija 1931.

(Dalje.)

2. Poročilo o delovanju Kmetijske družbe je podal g. ravnatelj. Kmetijska družba je izvedla sklepe zadnje odborove seje. Predvsem je predložila g. banu prošnjo za dovolitev podpore 140.000 Din za cenejšo oddajo umetnih gnojil. — Kmetijskemu ministrstvu je poslala predlog za izpremembo osnutka zakona o kmetijskih zbornicah. — Nadaljevala je akcijo za vnovčevanje kmetijskih pridelkov. — Ministrstvu za šume je predložila predlog za izpremembo lovskega zakona, z ozirom na škodo, ki jo povzroča zajec. — Obvestila je Srpsko Poljoprivredno društvo, da je pripravljena posredovati za namestitev kmetskih mladeničev iz sosednjih banovin na kmetskih posestvih v Sloveniji v svrhu kmetijske prakse. — Banski upravi je poslala vlogo, da se na gospodinjskih šolah in tečajih vpelje pouk o preji in tkanju, da se kmetsko ljudstvo zopet privadi izdelovanju domačega perila in obleke. — Zavodu za pospeševanje obrti pri Trgovski zbornici je podala svoje mnenje o naročevanju izdelkov pri domačih obrtnikih in industriji, ki ne izdelujejo solidnega blaga. — Okrajnemu sodišču v Celju je poslala izjavo o rentabilnosti srednje velikega kmetskega posestva. — Banski upravi je predložila svoje mnenje glede prodaje mesnih izdelkov po „špeharjih“ z Dravskega polja in je na sličen dopis te oblasti zagovarjala stališče, da se mora zadrugam in kmetijskim korporacijam dovoljevati odprodaja mesa živine njih članov na stojnicah v mestih in industrijskih krajih, ker je to dandanes z ozirom na izkoriščevanje živinorejcev po mesarjih nujno potrebno. — Družba je imenovala svojega zastopnika v odbor za sadjarsko razstavo v Ptuj, ki jo priredi meseca oktobra tamošnja Sadjarska podružnica. — Udeležila se je živinorejske ankete v Kranju po svojem zastopniku, odborniku g. Janu, ki je zastopal stališče čistokrvnosti gorenjske govede. — Sprejema ameriških slovenskih izletnikov se je družba udeležila po svojem zastopniku. — Banski upravi je priporočila mnogo prošelj svojih podružnic za dodelitev podpor za kmetijske stroje in v druge namene. — Podružnica Laško je zaprosila Kmetijsko družbo

za strokovnjaka za pokončevanje kobilic, ki so se v velikih množinah pojavile v tem okraju. Družba se je na to obrnila na kmetijsko poskusno in kontrolno postajo v Ljubljani, ki je tja v to svrhu poslala fitopatologinjo gospo dr. Peruškovo.

3. Poročilo o blagovnem prometu. Družbeni ravnatelj je poročal, da je oddala družba 58 vagonov modre galice, torej množino, kakor že dolgo let ne. Galica se je nabavila večinoma pri tvrdki Zorka v Subotici in deloma od Montecatinija v Milanu. Oddajala se je galica „Zorka“ po 6.30 Din franko vsaka postaja pri odjemu najmanj 5000 kg. Družba je pri naročilih združila več podružnic, da so člani bili deležni vagon-ske cene. Galica Montecatini se je oddajala po 6.50 franko Ljubljana. Pojasnil je težkoče letošnje oddaje galice. Ker je potrebno, da se s tvornico Zorka začno razgovori za prihodjo dobavo, je glavni odbor v to pooblastil gg. Brulca, Vesenjaka in Steblovnika. Razmotriva naj se tudi vprašanje letošnje nabave Tomasove žindre. — Glede superfosfata ni družba sklenila nobenega zaključka za določeno množino, ampak se je s tvornicama v Hrastniku in v Zagrebu dogovorila samo glede cene. Njega uporaba je silno padla. — Kalijeve soli se je porabilo pri ajdovi setvi zelo malo. Ves promet z umetnimi gnojili je silno nazadoval. Lansko leto se je v prvem polletju oddalo 301 vagon umetnih gnojil, l. 1929. 369, letos pa komaj 188 vagonov. To je znak rastoče gospodarske krize. Obstoji nevarnost, da bo promet še manjši. — Po semenski ajdi je bilo veliko povpraševanje, ker je v mnogih krajih toča potolkla letošnje kulture. Lepega semenskega blaga je bilo le malo na razpolaganje. Zato jo je dobavila le 8000 kg. Francoska ajda je bila letos slabša od domače. — Da se poveča prodaja strojev, ker je njih oddaja vsled krize slaba, bo družba skušala stopiti v direktne stike s podružnicami. — Družba je naročila 250 plugov, da izpopolni svojo zalogo. — Glede predloga vnovčevanja pridelkov, ki ga je glavni odbor v predzadnji seji načelno sprejel, se je sklenilo, da se letos še ne bo izvedel, ker ne da Kmetijski družbi noben zavod v ta namen brezobrestnega posojila. Po zatrdilu merodajnih krogov, je pa upati, da bo prihodnje leto banska uprava unesla v svoj proračun 10.000.000 Din, ki so za lombard pridelkov potrebni.

K poročilu o blagovnem prometu je podal g. Piber svoje mnenje in predlagal, da se pregleda družbeno poslovanje, zlasti pa v blagovnem oddelku po posebni komisiji. Glavni odbor je ta predlog soglasno sprejel in pooblastil gg. Lenarčiča, Hauptmana in Jana, da izvršijo to revizijo in o tem poročajo na prihodnji odborovi seji.

(Dalje sledi.)

VABILO

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe.

Spored:

1. Točke 1.—6. po § 37. družbenih pravil.
Slučajnosti.

Rečica-Nazarje, v nedeljo, 16. avgusta 1931, po jutranji sv. maši v šoli.

Predavanja pri kmetijskih podružnicah v mesecu avgustu 1931.

Motnik, po sv. maši pri načelniku o sadjarstvu (predava strok. tajnik Kafol);

9. avgusta:

Podlipa, po 11. uri pri g. Jurci o živinoreji (predava strok. tajnik Kafol);

16. avgusta:

Domžale, po jutranji sv. maši in popoldne po nauku filmsko predavanje o nemški kmetijski razstavi v Dortmundu (plemenske živali itd.) ter zatiranje sadnih škodljivcev (nagovor in tolmačenje po strok. tajniku Kafolu).

Družbene vesti.

Pisma brez znamk ali premalo frankirana Kmetijska družba načelno odklanja. Zato se opozarjajo vsi člani, naj v lastnem interesu upoštevajo poštne predpise in vsako pismo in pošto pošiljatev zadostno frankirajo.

Kmetijsko - gospodarska vprašanja in odgovori. Na vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja odgovarja družba pismenim potom svojim članom, ki so podpisani s polnim imenom, če so pismu priloženi 3 Din (v znamkah) za odgovor. Vprašanja brez podpisov in navedbe naslova se vržejo v koš. — Odgovori na vprašanja, ki so splošno poučni, se objavijo v „Kmetovalcu“.

Iz delovanja podružnic.

Ponikve ob juž. železnici. V nedeljo, 26. aprila t. l. je bilo pri kmetijski podružnici predavanje, ki se ga je udeležilo prav lepo število kmetovalcev. Po nagovoru načelnika preč. g. Kociperja, ki je podal izčrpno poročilo o podružničnem delovanju, je sledilo predavanje strok. tajnika Kafola iz Ljubljane o izboljšanju kmetijstva. Poudarjalo se je predvsem izboljšanje živinoreje s pomočjo selekcije, reje telet in plemenskih živali, izboljšanje krme in oskrbovanje sadnega drevja. Za tem se je razvila živahna debata, v katero so posegli razni kmetovalci. Razgovor je bil posebno o poškodbah po zajcu, o škropljenju sadnega drevja, lepljivih pasovih, gnojenju z nitrofoskalom itd. Udeleženci so bili s prireditvijo prav zadovoljni.

Črešnjica pri Vojniku. Pri tukajšnji novo ustanovljeni kmet. podružnici je 17. maja predaval ravnatelj Kmet. družbe g. ing. Lah, in sicer o koristih, ki jih imamo od Kmetijske družbe in pa kako naj delujejo podružnice, da bo imelo članstvo od njih koristi in slednjič o živinoreji. Predavanje je bilo zelo zanimivo. Vsi navzoči so z zanimanjem sledili besedam g. predavatelja. — Po predavanju se je razvila živahna debata o raznih gospodarskih vprašanjih. Navzoči so posebno izrazili zadovoljstvo, da se je Kmet. družba zavzela za rešitev vprašanja glede zajca. Zastopnik podružnice Vojnik je stavil predlog, da se ustanovi nekaka zveza podružnic, ki bi naj imela v Vojniku svoje skladišče. Izrazila se je končno želja, da bi se predavanja večkrat prirejala.

Banja Loka. V nedeljo, 17. maja t. l. je predaval pri kmetijski podružnici ob veliki udeležbi (180 poslušalcev) strok. tajnik Kafol. Navzoči so z zanimanjem sledili izvajanjem predavatelja o izboljšanju živinoreje. Načelnik g. Curk je imel na navzoče lep nagovor. Po predavanju se je razvil živahen razgovor o izboljšanju travnikov, dobave umetnih gnojil, priskrbe pitne vode itd.

Slovenska Bistrica. Na binkošne praznike je kmetijska podružnica priredila dvoje filmskih predavanj o kmetijski razstavi v Dortmundu v Nemčiji in o zatiranju sadnih škodljivcev s sredstvi, ki jih ponuja „Jugefa“, d. d. Zagreb, t. j. nosprasen, afidon itd. G. načelnik V. Gornjak je vsakokrat otvoril predavanje z lepim nagovorom, nakar se je vršilo tolmačenje filmov s primernim pojasnilom strok. tajnika Kafola iz Ljubljane. Predavanj se je udeležilo nad 300 kmetovalcev. Udeleženci so bili s predavanji vsesplošno zadovoljni in se izrazili željo, da bi se slična predavanja večkrat priredila.

Dole pri Litiji. Kmet. podružnica je imela svoj občni zbor v nedeljo, 31. maja 1931. Po poročilu odbora so se vršile volitve, in sicer so bili izvoljeni: za načelnika Dolanc Anton, za podnačelnika Vidmar Franc, za tajnika in blagajnika Bajec Janko, za odbornike pa: Povše Vilko, Zavrl Ignac, Povše Anton, Kordan Janez. Za delegata in podružn. gospodarja je bil izvoljen Vrtačnik Josip. — Občnega zbora se je udeležil tudi tajnik Kmet. družbe g. Kafol, ki je imel predavanje o sadjarstvu in živinoreji. Predavanje je vzbudilo silno zanimanje, kajti g. tajnik ga je podprl in oživel z dobrimi in koristnimi

dovtipi, kar je pač najboljša jamstvo, da ne bodo ostali na sveti brez koristi. Tako koristnih predavanj bi si še ponovno želeli. — Po predavanju je sklepal odbor o nabavi trijerja in še o nekaterih važnejših gospodarskih vprašanjih, za kar je obljubil tudi g. predavatelj svojo pomoč.

Gospodarske vesti.

Sledeče švicarske firme se zanimajo za krompir: H. Kreuger, Thun (Kt. Bern) 1 vagon novega; F. J. Fallegger, Kriens (Kt. Luzern) 1 vagon novega; W. Heiz, Reinach (Kt. Aargau) 1 vagon novega; Brunner Abt. St. Erhard b. Sursee (Kt. Luzern) 1 vagon novega.

Izvršitveni pravilnik k zakonu o odvracanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni je izdalo kmetijsko ministrstvo v Beogradu. Ponatisi bodo tudi v slovenščini izdani.

Opozorilo davkoplačevalcem. Davek na samce se mora plačati najkasneje do 15. dne po preteku vsakega meseca. Ostali davki, kakor zemljarina, pridobnina, rentnina, zgradarina in službeni davek za leto 1931. se morajo plačati po predpisih iz leta 1931., in sicer najkasneje do 15. avgusta 1931. Drugače se davkoplačevalcu zaračunijo zamudne obresti po 6% in se izterja prisilno neplačani davek z obrestmi vred. Zemljarina se plača v dveh obrokih, in sicer prvi vsaj do 15. avgusta, drugi obrok pa do 15. novembra t. l.

Vprašanje zavarovanja kmetov. Posledice vremenskih in drugih nesreč na deželi, so napotile nekatere kmetijske kroge, da izdelajo in združeno potem predložijo primerne predloge odločilnim činiteljem in to o zavarovanju kmeta. Po tem predlogu baje bi se osnovalo društvo, ki bi s pomočjo države vzelo nase obvezno zavarovanje vseh kmetov.

Prodaja 5000 vagonov nove pšenice na Češkoslovaško. Po posredovanju Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine je Privilig. društvo za izvoz prodalo v Prago 5000 vag. pšenice, torej skoro eno šestino od letošnjega pridelka, namenjenega za izvoz. Cena je povoljna.

Izvoz orehov. Letos se pričakuje splošno dober pridelek na orehih. Že sedaj se zanimajo trgovci iz Berlina in drugih krajev.

Velika vinarska zadruga v Aleksincu se je pred kratkim osnovala, ki bo obsegala ves aleksinski srez. Kmetijsko ministrstvo je odobrilo pravila.

Letno poročilo o kmetijsko-pospeševalnem delu v Prekmurju za l. 1930. Sreski kmetijski referent v Murski Soboti je izdal obširno poročilo o svojem delovanju. Poročilo obsega poglavja o delovanju v poljedelstvu in travništvu, ureditvi gnojišč, vinarstvu in sadjarstvu, kmetijskih organizacijah, sreskih kmetijskih odborih in razno. Poročilo je lepo sestavljeno, ki služi lahko kot vzor marljivosti in uspešnem delovanju med narodom.

Trihinoskopski pregled svinjskega mesa, namenjenega za izvoz. Kmetijsko ministrstvo je s posebno odredbo naročilo, da se mora vse svinjsko meso, namenjeno za izvoz (salame, gnjat itd.) pregledati po veterinarjih, ali ne vsebuje trihine. (Glej službeni list, kr. ban. upr. kos 38. z dne 2. jul. t. l.)

Trgovina z živino iz Križevcev. Na letnem sejmu dne 27. junija, kjer je bilo prignanih nad 1216 komadov živine, so ene nazadovale za celih 40%. Prodajali so se: voli od 4 do 5 Din, krave 3—4 Din, junice 3—6 Din, teleta 4—5 Din kg žive teže. Ker so cene živini tako silno nazadovale, so tudi mesarji znižali mesu cene, in sicer: teletini od 8—10 Din (preje 14 do 16 Din), govedini 12—14 Din (14—16). (Kaj pa pri nas? Op. Ur.)

Žetev na Ogrskem po uradnih podatkih je slaba. Žetev pšenice se ocenjuje na 18.2 milij. q (lansko leto 23 milij. q); rži se bo tudi manj pridelalo, in to 6.2 milij. q (lani 7.2 milij. q). Posevki koruze so boljši.

Trgovina z vinom je jako slaba. Inozemstvo se ne interesira za naša vina. Domači konsum je majhen.

Avstrija je povišala carino na žito in moko. Carina na žito je povišana od 2 na 8 zl. kron, na moko pa od 6.16 na 23.5 zl. kron. Parlament je tudi pooblastil vlado, da zaključi trgovske pogodbe s Češkoslovaško in Jugoslavijo tekom polletja, ker se bo isti sestal šele 15. okt. t. l.

Cene kovinam naraščajo. Ameriški kartel je zvišal ceno bakru od 9.025 na 9.275 centov. Slično je cena narastla tudi cinku in cinu.

Monopol na izvoz in uvoz pšenice, pšenične moke in rži. Vlada je izdala nov zakon, po katerem je uvoz in izvoz pšenice, pšenične moke in rži izključna pravica države. Namen tega zakona je zagotoviti kmetom cene žitu in onemogočiti njih padec predvsem v mednarodnem prometu. Nakupovalna cena od izvozne družbe, kateri je država poverila nakup žita, je pri pšenici najmanj 160 Din za kg. Potrebna sredstva za nakup žita po izvozni družbi so od strani države že predvidena.

Potujoče kmetijske razstave in šole v vagonih. Slično, kakor v drugih državah, n. pr. v Franciji in na Norveškem, se hoče tudi pri nas osnovati kmetijske potujoče razstave in šole, in to v 20 posebnih vagonih. Razstava se bo prevažala iz kraja v kraj po vseh železniških progah države. Vodstvo je prevzel poseben odsek prometnega ministrstva. Razstava bo obsegala: živino, drobnico, razne poljske pridelke in bo v zvezi s šolo, dalje predavanja, filmske slike itd. Odsek z veseljem sprejema sodelavce, primerne predloge in drugo.

Vremenske nezgode in odpis davka. V krajih, kjer nastopijo vremenske nezgode, kakor n. pr. toča, se lahko doseže odpis davka: Oškodovanci pa morajo najkasneje v osmih dneh prijaviti škodo. Prijave se vlagajo na pristojno katastrsko upravo in ne na davčne urade.

Književnost.

Zakon o narodnih šolah. — Za gg. učitelje, zdravnike, sodnike in občine! V založbi Učiteljske tiskarne je izšla prva zbirka pravilnikov k zakonu o narodnih šolah, kot II. zvezek celotne zbirke zakonitih predpisov k zakonu o narodnih šolah. — Ta zbirka vsebuje vse zakonite predpise o zdravstvu in higieni glede šole, učencev in učiteljev z obširnim stvarnim kazalom in registrom vseh zakonov, uredb in pravilnikov, ki so izšli v Službenem listu in Službenih novinah in zadevajo zdravstvo, ki jih potrebuje vsaka šolska poliklinika, vsak zdravstveni in higienski dom, krajevni šolski odbor, županstvo upravnih občin, zdravstveni odbor v občini in vsak sodnik, osobito za šoloobvezno dečo in maloletnike, pri sodiščih za maloletnike, ker ima v zbirki vse zakonite predpise glede moralno pokvarjene šoloobvezne dece in maloletnikov z obširnim stvarnim kazalom in registrom vseh zakonitih predpisov o sodnem in kazenskem postopanju, ki so izšli v Službenem listu in Službenih novinah. Obširno stvarno kazalo omogoča, da vsako zadevo hitro najdete in prav tako vse določbe, ki so z njo v zvezi. Register vsebuje vse zakonite predpise (zakone, uredbe in pravilnike) o zdravstvu ter sodnem kazenskem postopanju (tudi one, ki jih ni v zbirki), da jih hitro najdete v Službenem listu in Službenih novinah. Cena broš. izvodu 36 Din, vezan v celo platno 45 Din. — Dobi se v vseh knjigarnah.

Prvi jugoslovanski praktikanti v Švici. — Dr. Stjepan Postič. Izdal pisatelj sam, kot tretji zvezek knjižnice: Napredek sela. — Cena 15 Din. — Dr. Stjepan Postič je že pred par leti započel akcijo za pošiljanje jugoslovanskih mladencev s kmetijsko-šolsko izobrazbo na kmetijsko prakso v Švico. O uspehu te akcije poroča v tej knjižici. Fantje so bili na svojih mestih lepo sprejeti, morali so pa pri kmetijskih poselstvih izvrševati vsa kmetijska dela. Za to so dobili prosto stanovanje in hrano, po vrhu pa še nekaj denarja. Šviški kmetje so ravnali z njimi kakor s svojimi pomočniki ter jih uvajali v vsa potrebna dela. Nudili so jim tudi priliko, da

so si tudi drugod ogledali marsikaj zanimivega. Vse to na drobno popisuje pisatelj in objavlja tudi pisma praktikantov, v katerih so poročali o svojem delu in svojih vtisih. Zanimivi so tudi statistični podatki, iz katerih je razvidno, da od 131 praktikantov je bilo iz Dravske banovine 43 Slovencev, iz Savske banovine 34 in iz ostalih 7 banovin 54. Tudi je označeno, da so se v Švici Slovenci prav dobro vedli in povsod pustili prav dober vtis. — Ker je ta knjižica za naše kmetijske fante, posebno absolvente kmetijskih šol, zelo važna, jo priporočamo v nakup ter se je zanjo obrniti direktno na pisatelja v Zagreb, Aleksandrov trg 3.

Izgradnja savremenog svinjca. (Zgradba modernega svinjaka), spisal prof. dr. ing. Pius Pavlinić, založila in izdala uprava „Gospodarskih Novin“ v Zagrebu, cena 10 Din. — Knjižica podaja navodila, kje in kako se zgradi prikladen in današnji dobi primeren svinjak. Opremljena je s 27 slikami in 4 tabelami, ki natanko poučijo čitatelja o vseh podrobnostih zgradbe svinjakov, tako da si ga lahko napravi vsak kmet. Naročuje se pri upravi „Gospodarskih Novin“ v Zagrebu.

Kukuruz — koruza — spisal dr. Mandekić, II. izdaja, založila uprava „Gospodarskih Novin“ v Zagrebu, cena 10 Din. — Knjižica opisuje razne vrste korus, njene zahteve na podnebje, zemljo, oskrbovanje, spravljjanje in sploh na vse, kar je v zvezi z njeno kulturo. Opremljena je z 18 slikami, ki nazorno predložujejo posamezna dela za koruso. — Ta kratek spis bo dobro služil vsakemu poljedelcu, ki se hoče podrobneje poučiti o tej za naše razmere tako važni rastlini.

Soja — ljudska hrana, spisal dr. M. Krajčinović, izdala kr. banska uprava Savske banovine v Zagrebu, cena 10 Din. Pred kratkim je v hrvatskem jeziku izšla ta knjižica, ki obravnava važnost prehrane ljudi s sojo. Kakor znano, vsebuje soja obilo beljakovin in se je zato pri nas precej propagirala. a naše podnebne razmere ji posebno ne ugajajo, zato se ne more razširiti. Pisatelj obravnava v knjižici sledeče: kroženje snovi v živih organizmih, naša hrana, važnost dobre prehrane, soja kot kulturna rastlina, soja kot ljudska hrana, oplemenitev surovega zrna soje za hrano, industrijsko izkoriščanje olja iz soje, nekaj o pripravi hrane iz sojine moke in zaključna beseda. V tej mali knjižici je zbrano vse, kar je važnega in pomembnega o soji ter bo to v korist vsakomur, ki se zanima za to svetovno izredno važno rastlino. Ker je knjižica poceni, jo priporočamo v nakup.

Druga izdaja zakona o vinu. Meseca novembra je izšla prva izdaja „Zakona o vinu“ od 9. decembra 1929. s pravilnikom o izvrševanju zakona od 24. julija 1930. l., ki ga je raztolmačil prof. M. Urbani v nakladi „Gospodarskih Novin“. V drugi izdaji se pa nahajajo nekateri dodatki in popravki, zlasti „Poostrene mere proti falsifikatorjem vin“. V knjigi je tudi dodatek, s katerim so raztolmačene strokovne, vse po zakonu dovoljene manipulacije. Knjiga je namenjena v prvi vrsti praktikom in vsem onim, ki se bavijo z napravo in točenjem vina. Knjiga je tiskana v latinici v srbohrvatskem jeziku in se naroči pri upravi „Gospodarskih Novin“, Zagreb, Dalmatinova 10./II., cena 15 Din.

Zakon o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih je izšel izpod peresa gg. Joža Tašnerja in Albina Radikona. Zakon vsebuje potreben komentar in potrebna pojasnila, predpisuje splošne odredbe, obravnava maksimum, odškodnine za odvzeto zemljo in postopek ter dodatek. Tiskan je na 166 straneh ter stane 15 Din. Dobi se tudi pri Kmetijski družbi.

Sadjarimo prav! Kmetiskim sadjarjem v podbudo napisal Miloš Levstik. Knjižico je izdala Kmetiska zveza v Mariboru kot drugo številko knjižnice Kmetiske zveze. Vsebina: „V čem grešimo pri spravljjanju sadja? Sajenje. Oskrba novoposajenih dreves. Skrb za odrasla drevesa. Škodljivcem boj! Sadna drevesa potrebujejo hrane.“ Knjižica se dobi za ceno 1.50 Din,

pri vseh krajevnih Kmetiskih zvezah, v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5. in Aleksandrova 6. ter pri Slomškovi zadrugi v Celju. — Sadjarji! Sezite po tej lepi in poljudno pisani knjižici našega priznanega sadjarskega strokovnjaka.

Kmetijsko-šolski vestnik.

Sprejemni pogoji za banovinsko kmetijsko šolo v Št. Jurju ob J. ž. Novo šolsko leto prične začetkom oktobra ter traja 12 mesecev. Sprejme se 34 gojencev, in sicer v prvi vrsti le kmetijske sinove, za katere se predvideva, da ostanejo na kmetijah kot bodoči gospodarji. Prosilci morajo biti zdravi, od 16 do 20 let stari, le izjemno se sprejme tudi par starejših prosilcev. Vsi gojenci stanujejo na zavodu. Mesečna oskrbnina znaša 150 Din. Za manj premožne je določeno tudi nekaj polovičnih in celotnih prostih mest. Važna je v razpisu pripomba, da morajo celotno ali delno oproščeni gojenci, če ne ostanejo doma in prevzamejo službo, povrniti stroške šolanja. Lastno-ročno pisane prošnje, kolekovane s 5 + 20 Din, je vložiti na zavod do koncem avgusta. V prošnji je navesti velikost posestva staršev, priložiti krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo in obvezo staršev, da bodo krili stroške. Kdor zaprosi za prosto ali polovično mesto, naj priloži tudi davčno ali občinsko potrdilo glede višine letnih davkov in obvezo, da ostane sin po šolanju doma.

Gospodinjstva šola v Ptuj. V Mladiki v Ptuj se prične pod vodstvom šol. sester s 1. oktobrom štirimesečni gospodinjstvi tečaj in celoletna kmetijsko-gospodinjstva šola. Sprejemajo se deklice, ki so dovršile obvezne šole in ki se žele praktično in teoretično izobraziti v gospodinjstvu. Natančnejša pojasnila daje vodstvo.

Tržne cene.

Tržne cene so označene tako, kakor veljajo na trgu ali na sejnih v Ljubljani in Mariboru pri nadrobni prodaji in so posnete po tržnih poročilih teh mest. Cene na deželi in pri kupčiji na debelo so nižje.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Žitni in drugi pridelki	pšenica	1 q	230.— do 230.—	190.— do 200.—	200.—
	riž	1 „	210.— do 220.—	160.— do 200.—	200.—
	ječmen	1 „	190.— do 200.—	175.— do 200.—	200.—
	oves	1 „	220.— do 240.—	180.— do 250.—	250.—
	proso	1 „	150.— do 200.—	200.— do 400.—	400.—
	koruza (nova, sušena)	1 „	155.— do 160.—	125.— do 200.—	200.—
	ajda	1 „	220.— do 230.—	200.— do 300.—	300.—
	fižol, ribničar	1 „	— do 275.—	— do —	—
	fižol, prepeličar	1 „	— do 275.—	150.— do 150.—	150.—
	krompir	1 „	150.— do 200.—	100.— do 100.—	100.—
Seno in slama	sladko seno	1 „	— do 75.—	95.— do 130.—	—
	kislo seno	1 „	— do —	— do —	—
	slama	1 „	50.— do 60.—	50.— do 60.—	60.—
Goveja živina	Voli I. žive teže 1 kg	1 kg	7.— do 7.50	5.— do 5.75	5.75
	„ II. „ „ 1 „	1 „	6.— do 6.50	3.75 do 4.50	4.50
	„ III. „ „ 1 „	1 „	— do 6.—	3.50 do 4.—	4.—
	Krave debele „ „ 1 „	1 „	4.50 do 6.—	3.25 do 5.—	5.—
	Krave, klobasariče „ „ 1 „	1 „	2.50 do 4.—	1.75 do 2.50	2.50
Goveja živina	Teleta žive teže 1 kg	1 kg	8.— do 10.—	7.— do 9.—	9.—
	(Prigon v Lj. 403, Mar. 1783 glav)				
	(vatevki ves mesec julij)				
	6-8 tednov stari kom.	kom.	120.— do 150.—	70.— do 80.—	80.—
	3-4 mesece stari „	„	— do —	150.— do 230.—	230.—
Prasiči	5-7 mesecev stari „	„	— do —	350.— do 400.—	400.—
	debel žive teže 1 kg	1 kg	— do —	6.— do 8.—	8.—
	debel mrtve 1 „	1 „	— do —	9.— do 10.—	10.—
	Prigon v Lj. 413 v Mar. 1049 glav)				
	(vatevki ves mesec julij)				
Perut-	piščanec kom.	kom.	10.— do 15.—	12.— do 14.—	14.—
	kokoš „	„	20.— do 25.—	30.— do 40.—	40.—
	mleko 1 lit.	1 lit.	2.50 do 3.—	2.— do 3.—	3.—
	smetana 1 „	1 „	— do —	12.— do 14.—	14.—
	čajno maslo 1 kg	1 kg	36.— do 40.—	40.— do —	—
Mleko, jajca, sir	surovo maslo 1 „	1 „	25.— do 28.—	30.— do 36.—	36.—
	polementalni sir 1 „	1 „	24.— do —	24.— do 40.—	40.—
	sirček 1 „	1 „	7.— do 8.—	3.— do 5.—	5.—
	jajce kom.	kom.	0.50 do 1.—	0.75 do 1.—	1.—
	trda drva 1 m ³	1 m ³	125.— do 150.—	120.— do 145.—	145.—
Kvi	mehka drva 1 „	1 „	70.— do —	90.— do 110.—	110.—

Za uredništvo odgovarja: ing. R. Lah. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela. — Tisk J. Blasnik na št. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani.



J. BLASNIKA NASL.

UNIVERZITETNA TISKARNA

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA

ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE

VREČICE ZA SEMENA

NAJSTAREJŠI GRAFIČNI ZAVOD JUGOSLAVIJE
IZVRŠUJE VSE TISKOVINE NAJCENEJE IN NAJBOLJ SOLIDNO

USTANOVLJENA LETA 1828

IVAN JAX IN SIN
LJUBLJANA, Gosposvetska c. 2.
Šivalni stroji
izborna konstrukcija in elegantna
izvršitev iz lasne tovarne.

15letna garancija.
Vezanje se poučale
pri nakupu
brezplačno

Pisalni stroji
„A D L E R“
Kolesa iz prvih to-
varn, Dürkopp, Sty-
ria, Nero. Pletilni
stroji vedno v za-
logi. Posamezni deli
koles in šivalnih
strojev.

Daje tudi na obroke
Cenike franko in zastonj.




Kmetovalci in sadjarji!

Tovarna Lorber & Comp

v ŽALCU, Dravska banovina

Vam nudi najcenejše in najboljše sadne mline v nakup. Vsi železni deli naših sadnih mlinov, ki pridejo v stik s sadjem pri mletju, so najsolidnejše galvanično pocinkani, tako, da ostane sadjevec vedno popolnoma čist. — Gonilna moč strojev: večje stroje dve osebi, manjše pa ena oseba z lahkoto žene.

Kapaciteta naših strojev: z enim velikim strojem se izmelje v pol ure sadja za 300 litrov, z enim malim strojem pa v istem času za 150 litrov sadjeveca.

Vsi rezervni deli pri nas kupljenih strojev so vedno v zalogi, ali se po želji takoj naredijo.

Naših sadnih mlinov kakor tudi slamoreznice je že na tisoče in tisoče med našimi kmetovalci v rabi v največje zadovoljstvo

Cena za sadne mline: veliki Din 2000—, mali Din 1000— franko Žalec. — V naši tovarni v Žalcu so sadni mlini na vpogled, kjer se dobijo še ostale informacije.

DENAR NALOŽITE NAJBOLJE IN NAJVARNEJE PRI DOMAČEM ZAVODU

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTR. ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SOCNA) ULICA 1

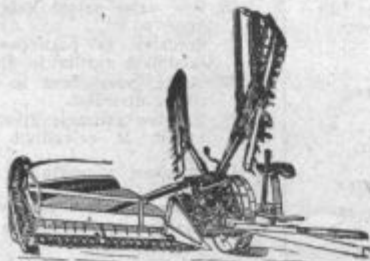


Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 5-5%, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7%, brez odbitka da. ka na rente. Stanje vlog nad 30.000.000 Din. — Rezerve nad 700.000 Din. Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog.

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. Posojila daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji. — Blagajniške ure: Ob delavnikih od 8.—12^{1/2}., in od 3.—4^{1/2}., le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—12^{1/2}., ure.

Telefon 2847.
Brzjavni: »Kmetki dom«.
Račun pošt. hranilnice št. 14.257.

Podružnici v Kamniku in v Mariboru.



GOSPODARJI! •

PRED NAKUPOM VAŠIH GOSPO-
DARSKIH STROJEV OBRNITE SE NA

K. & R. JEŽEK

TOVARNA GOSPODARSKIH STRO-
JEV, LIVARNA ŽELEZA IN KOVIN

MARIBOR - MELJE 103

PRVOVRSTNI IZDELKI

POPOLNO JAMSTVO - NIZKE CENE - NA OBROKE

Kmetovalci, čitajte kmetijsko - strokovne knjige!

KMETIJSKE KNJIGE

in gospodarska navodila, ki jih ima naprodaj

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

NOVI TRG ŠTEV. 3.

Splošno kmetijstvo.

F. Štupar, Navodilo, kako je sestavljati poročila o letini	5,—
B. Skalicky, Kmetijske razmere na Češkem (broš.)	10,—
I. Majdlč, Nasveti za hišo in dom (vez.)	30,—
Vilj. Rohrman, Kmetijsko gospodarstvo	26,—

Travništvo.

Weinzlerl - Turk, O sestavljenju in setvi travnih mešanec (broš.)	15,—
Inž. Turk, Navodilo o gnojenju travnikov	5,—

Vinarstvo in kletarstvo.

B. Skalicky, Pridelovanje in razpečavanje namiznega grozdja, ter vzgoja trt na špalirju (broš.)	10,—
A. Zmavc, Vinarstvo (vez.)	66,—
Imenik vinogradnikov mariborske oblasti	10,—

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

M. Humeck, Breskev in marelica (broš.)	10,—
M. Humeck, Praktični sadjar (vez.)	80,—
M. Humeck, Sadje v gospodinjstvu (broš.)	24,—
M. Humeck, Sadno vino ali sadjevec (broš.)	10,—
F. Kafol, „Sadjarstvo“	10,—
M. Humeck, Pet slik od zlahtnih hrušk	10,—
M. Humeck, Domači vrt (vez.)	40,—

I. Priol, Ameriški način sortiranja in vkladanja sadja (broš.)	5,—
--	-----

Živinoreja in živinozdravstvo.

Franc Černe, Živinoreja (vez.)	120,—
Steuert - Jamnik, Soseba Razumnika „Konjereja“	15,—
F. Dular, Domači živinozdravnik (vez.)	44,—
A. Slivnik, Perutninarstvo (vez.)	50,—
Al. Jamnik, Reja domačih zajcev (broš.)	10,—
A. Pevc, „Sirarstvo“ (vez.)	70,—

Čebelarstvo.

A. Janša, Nauk o čebelarstvu (broš.)	24,—
Ant. Žnidaršič, Naš panj (vez.)	40,—

Razne gospodarske knjige.

M. Kostanjevec, O užitni vna in mesa (broš.)	5,—
A. Šivic, Poljudno navodilo za merjenje lesa	15,—
J. Künzle, Zel in plevel „Slovar naravnega zdravilstva“ (vez.)	75,—
J. Künzle, Zdravilna zelišča (broš.)	8,—
L. Purgaj, Gospodinjstvo (broš.)	40,—
A. Beg, Naše gobe, navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob (vez.)	50,—
Inž. A. Šivic, Gozdarstvo v ljublj. obl.	35,—
Dr. Spiller-Muys, Planinski zakoni (broš.)	20,—
Zbirka zakonov (38. snopič, broš.)	26,—
L. M. Vičič, Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice	12,—

„Gospodarska navodila“

ponatisi iz „Kmetovalca“. Vsako posamezno navodilo stane 2 Din.

Denar ali znamke je treba ob naročitvi naprej poslati. (Zadostuje če imenujete samo tekoče štev. od navodil).

- Počrnenje vina ali sadjevec.
- Sestava in setev travnih in detelnih zmesi.
- Gnojenje vinogradov z največjimi umetnimi gnojili.
- Kako se iz gnilega grozdja napravi dobro vino.
- Ciste drože in njih raba v kletarstvu.
- Vzroki neplodnosti pri govedu.
- Sluzavost ali vlažljivost vina.
- Krmiljenje z oljnim tropinami.
- Čiščenje in precejanje vina.
- Resna beseda vinogradnikom ob trgatvi.
- Naprava petljota ali domače pilače.
- O bistvu alkoholnega vina (kopenja).

- Vnete vimena ali volčič na vimenu.
- Zatiranje oidija ali prave trsne plesni.
- Nova naredba glede zvrševanja rezarstva.
- Kislota (kislota) in razkisanje vina.
- Zatiranje sadnih škodljivcev in boleznih ter škropljenje dreva.
- Močno krmilo „ribja moka“ za rast in pitanje prašičev.
- Dolžnost vzdrževanja ograj pred živino, ki se pase.
- Napenjanje govedi.
- Bradavice (gobe) pri živini.
- Izdelovanje mila za dom.
- Zdravljenje kužnih bolezni s cepitvijo (rdečica).

- Nove zakonske določbe o sporih pri kupčiji z živino.
- Kako se obnavljajo in popravljajo meje?
- Presojanje krmil po škrobnih vrednotah.
- Garle pri konjih.
- Apneni dušik.
- Duh in okus vina po žveplu.
- Tobak. Pridelovanje in zakonski predpisi.
- Sečni kamni pri živalih.
- O prilavi sekanja v gozdih.
- Kisanje in cikanje vina.
- Trošarina na vino.
- Precejanje in filtriranje vina.
- Glodanje lesa po goveji živini.

- Dve najni nalogi naše živinoreje.
- Sredstva za pokončevanje škodljivih rastlin in živali.
- Škoda, povzročena po lovcih in divjačini.
- Moderno zatiranje živalskih kužnih in nalezljivih bolezni.
- Preizkusi z umetnimi gnojili 1923. leta.
- Pomen kmečkih gozdov.
- Neplodnost, zvrženje in bolezn žrebet.
- Salolidin kot sredstvo soper trino plesnobo.
- Tekoče žveplo soper plesnobo na grozdju.
- Mollavo žito.
- Kako sadimo sadno drevo ob cestah in potih.
- Vinski eponit in njega uporaba v kletarstvu.

Po prejemu denarja se takoj odpošlje knjige!

Ob naročitvi knjig zahtevajte poštno položnico!

Proč s plevelom!

Plevel, ki nam prinaša vsako leto ogromno škode, lahko zatremo z neoljenim apnenim dušikom. Poglejte glej članek v „Kmetovalcu“ števil. 7. Naročila sprejema:

Tvornica za dušik d. d., Ruše
in Kmetijska družba. Naročila se lahko izvršijo tudi preko občin.

LANENO OLJE, FIRNEŽ, BARVE, LAKE, KIT, LANENE TROPINE

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIČ-ZANKL

tovarne olja lakov in barv
družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIČ

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah.

HERAKLIT PLOŠČE

SO NAJBOLJŠI STAVBENI
MATERIJAL ZA

HLEVE
SVINJAKE
KOKOŠNJAKE
GOSPODARSKA POSLOPIJA, HIŠE I.T.D.

ZAHTEVAJTE
POJASNILA PRI

MATERIAL, TRG. D. Z O. Z.

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 36/I.

Tajnost uspeha

pri uničevanju škodljivcev na sadnem drevju je

GARKON

TVORNICA „GARKON“
d. z o. z. v Celju

(Dobi se tudi pri Kmetijski družbi v Ljubljani.)

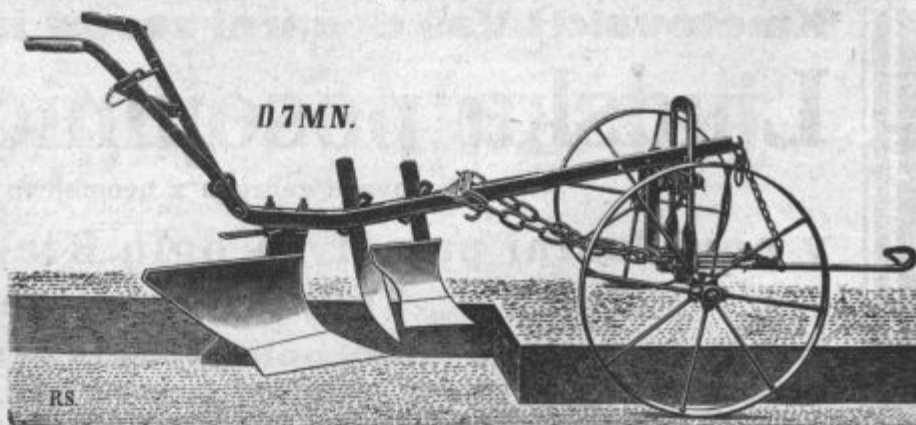
RUD. SACK

tovarna poljedelskih
strojev in orodja

LEIPZIG.

Podružnica: WIEN.

Sackove stroje ima v zalogi:
Kmetijska družba v Ljubljani.



Hranilnica in posojilnica hišnih in zemljiških posestnikov

Ljubljana, Salendrova ul. št. 6.

Sprejema vloge na knjižice proti 5 1/2%, brez odpovedi, proti 6 1/2% na 3 mesečno odpoved.
— Obrestovanje od dneva vloge do dne dviga. — Rentni davek plača sama. — Daje posojilo pod ugodnimi pogoji.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.
Upravništvo ne prevzame posredovanja.
Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnjo številko.

Oblastveno koncesionirana šoferska šola

Gojko Pipenbacher, Ljubljana, Gosposvetska c. 12.
Zahtevajte informacije! 34

Brinje, in slive za žganjekuho

oddaja po ugodnih cenah Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 2. Zahtevajte ponudbo. 57

Kje je denar

najbolj varno in dobro naložen? V novi „Hranilnici in posojilnici hišnih in zemljiških posestnikov v Ljubljani“, Salendrova ulica 6. Zahtevajte položnico. (Glej inserat!) 168

Mozaični tlakovi,

stopnice, ograje, cevi, podboji. Cementarna I. Goštinčar, Pešata, p. Dol pri Ljubljani. 144

Montafonska živina!!!

Eno kravo iz leta 1922., letna molža 6524 kg mleka, dva bika iz leta 1930., štiri telice od 3 do 20 mesecev stare, ima na prodaj: graščina Neukloster, pošta in postaja St. Peter v Savinjski dolini pri Celju. (Za pravočasni prijavljen ogled živine, se pošlje voz na postajo Sv. Peter). 210

Bolne ženske

dosežejo z rabo prirodne grenčice „Franz-Josef“ neovirano lahko izpraznijo črevesa, s čimer je pogosto v zvezi izredno dobrodejen učinek na obolenje organe. Stvoritelji klasičnih učbenikov za ženske bolezni pišejo, da so ugodne učinke vode „Franz-Josef“ potrdila tudi njih raziskavanja. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Plemenske merjasce in svinjke

nemške plemenske pasme (Deutsches Edelschwein) po 3 in 5 mesecev stare, ima po zelo ugodni ceni na prodaj: Uprava veleposrestva Jos. Ornič-a, St. Janž na Dravskem polju. 203

Energičen oskrbnik

z večletno prakso na Češkem, kateri je tam pridobljene izkušnje dobro prilagodil našim razmeram, bi rad spremenil sedanje mesto. Najraje kjer bi bil popolnoma samostojen. Povzdigne Vaše pismo. Zmožen kavčice. Cenjene dopise prosim na upravo „Kmetovalca“ pod Vztrajnost štev. 215. 215

Čamerlikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska cesta 36 (Jugo-avto). Prva oblastveno koncesionirana. Prospekt št. 17 zahtevajte. Pišite ponj! 86

Montafonske plemenske telčke in junčke

ima na prodaj: graščina Cemšenik v Dobu pri Domžalah. 209

Dva bika

murodolske pasme, eden v starosti 16 mesecev, drugi 10 mesecev, od dobrih mlekaric, z rodovitno, ima na prodaj: Uprava veleposrestva Josip Ornič-a, St. Janž na Dravskem polju. 204

Dva bika in telica

čiste murodolske pasme od dobre molzne krave. Prvi star 1 leto in 8 mesecev, licencovan; drugi star 16 mesecev in telica stara 10 mesecev; so na prodaj pri Debelak Ani, Zeče 16, p. Buče pri Kozjem. (Cena po dogovoru). 226

Na prodaj ima:

3 montafonske bikce, 6 do 8 tednov stare; 1 petelina in 3 kokoši po eno leto stare, bele štajerske pasme, „Ekonomija graščine Turjak“, p. Turjak. 225

Dva čistilna stroja

za deteljna semena Röber štev. II in III, slednji skoraj nov, z vsemi pripadajočimi mrežami — siti, ugodno prodaj: Vilj. Steinherr, Ljubljana, Dunajska cesta 12, poštni predal 75. 224

Pajkelj za čiščenje žita

še nov, na sito, se radi nabave motorne mlatilnice ceno prodaj. Več pri: Jos. Žužek, Vel. Lašče. 223

Dva bikca

en in pol leta stara, marijadvorske pasme, od dobrih molznic, ima na prodaj: Vinarstva in sadjarstva šola v Mariboru. 222

Zamenjam bika

simodolske pasme, 17 mesecev starega, licencovanega, radi prebližnega sorodstva za sličnega. Jože Cerne, Zgor. Šiška 39 pri Ljubljani. 221

Tri simodolske krave

in par dvehletnih montafonskih junčkov za vprego, ima na prodaj Alojzij Vehovec, Žužemherk. 219

Mlatilnico

dobro ohranjeno, s tresilom in reto prodaj Jože Cerne, Zgor. Šiška 39 pri Ljubljani. 220

Valjni mlin

na pogon za domačo porabo se prodaj. Več se izve pri Ivan Berčiču, trgovska agentura, Skofja Loka. 218

Vsa zdravila za ljudi in živino

naročate lahko iz lekarne na Vrhniki. Posebno priporočamo: **Hočvarjevo Aromatično železno tinkturo**, priznano najboljšo sredstvo zoper slabokrvnost, siabo prebavo in oslabelelost. Je boljše kot vsako železno vino! Pol literska steklenica 20 Din. Naročiti in porabiti je 3 steklenice. **Želodčni prašek**, ki učinkuje pri želodčnih kataris, to je pri tiščanju in bolečinah v želodcu, želodčnem krču, kislem izpahovanju in bluvanju. Škatlja 20 Din. **Tussocol sirup** zoper pljučne bolezni. Obliže kašelj, izčisti pljuča in dviga tek. 1 steklenica 40 Din. **Nervocel**, ki vsebuje kolo, železo in fosfor. Deluje odlično pri živčnih boleznih, utrujenosti in nervoznosti. Okrepi in vrne tek. Steklenica 40 Din. **Za domače živali: Sadnikarjev zdravilni prašek za prašče**. Sigurno zdravilo zoper bolezni na prebavilih, ki čisti in odvaja kuzne bacile. Pospešuje tek in reja živali, ter zabrani izbruh rdečice. Zavoji 12 Din., 10 zavojev 100 Din. — **Bosuin svečice**. Edino zdravilo zoper stramnino vnetje pri govedih. Zanesljivo zoper jalovosti krav in telic. Škatlja z 12 svečicami 30 Din. — **Protikataralni prašek za konje**. Preizkušeno zdravilo zoper konjski kašelj, težko dihanje in izgubo teka. Škatlja 20 Din. **Lekarna pri „Angelju Varhu“** na Vrhniki šteje 90 imenovanih zdravil se ne dobi nikjer drugod, zato naročate naravnost od mene! Na vsa vprašanja odgovorjam brezplačno! Pri večjih naročilih popusti!

Oskrbnik

z dolgoletno prakso v splošnem gospodarstvu in gozdarstvu išče mesta. — Naslov pove: Uprava „Kmetovalca“ pod št. 206. 206

Zanesljiv viničar

z več delavskimi močmi, kateri se razume tudi pri živali, se sprejme v službo: A. Ussar, Zavrč pri Ptuj. 217

Kunci (zajci)!

Na prodaj imam 3 dunajske plavce (en samec in dve samici), 8 mesecev stare, po Din 120 komad: Franc Andolšek, Velike Poljane, p. Ortnek. 216

150 do 300 dinarjev dnevno

zaslužijo oni, ki imajo mnogo poznanstva! Za odgovor znamko! Kosmos, Ljubljana, poštni predal 307. 214

Prima sladko seno,

12.000 kg ima na prodaj: J. Belec, Zgor. Otok 3, p. Radovljica. 213

Pravila za vplačevanje vojnice,

prevedel iz srbohrvaščine na slovenski jezik in s poljasnilo v davčnem pogledu priredil Damijan Viktor, višji davčni kontrolor v Ljubljani. Knjižica je oblastveno odobrena ter je dobro uporabljiva za razne urade, za zastopnike ter za davčne zavezance, da morejo kontrolirati upravičenost in pravičnost odmere vojnice. Brošura se dobi v vseh knjigarnah za ceno 10 Din. 212

Kmetovalci! Vaš denarni zaved je

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem. — Vlagatelji pri Ljudski posojilnici ne plačajo rentnega davka.

Stanje hranilnih vlog nad Din 100.000.000.—.